

**UCHWAŁA NR X.58.2015
RADY GMINY KORNOWAC**

z dnia 29 października 2015 r.

**w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego Gminy
Kornowac**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 1515), art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 199 z późn. zm.), w związku z uchwałą Nr XXVI/204/2013 Rady Gminy Kornowac z dnia 25 marca 2013r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kornowac

Rada Gminy Kornowac uchwała

§ 1. Uchwala się zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kornowac.

§ 2. Załącznikami do niniejszej uchwały są:

- 1) nr 1 - tekst zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kornowac;
- 2) nr 2 - rysunek zmiany studium określający uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego Gminy Kornowac w skali 1: 10 000;
- 3) nr 3 - rysunek zmiany studium określający kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Kornowac w skali 1: 10 000;
- 4) nr 4 - rozstrzygnięcie Rady Gminy Kornowac o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany studium.

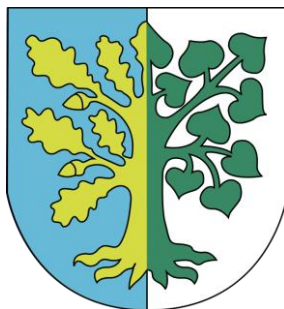
§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kornowac.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Kornowac

Eugeniusz Kura

**Załącznik nr 1 do Uchwały Nr X.66.2015
Rady Gminy Kornowac
z dnia 29 października 2015 roku**

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY KORNOWAC**

TREŚĆ OPRACOWANIA

UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

CZĘŚĆ I - UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. POŁOŻENIE I CHARAKTERYSTYKA OTOCZENIA

2. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

- 2.1. Podstawowe dane statystyczne
- 2.2. Demografia
- 2.3. Podział administracyjny obszaru gminy
- 2.4. Uwarunkowania rozwoju zabudowy
- 2.5. Uwarunkowania rozwoju produkcji i usług
- 2.6. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

3. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

4. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

- 4.1. Położenie geograficzne
- 4.2. Geologia i geomorfologia
- 4.3. Gleby
- 4.4. Wody powierzchniowe
- 4.5. Warunki klimatyczne
- 4.6. Klimat akustyczny i zanieczyszczenia powietrza
- 4.7. Rolnicza przestrzeń produkcyjna
- 4.8. Leśna przestrzeń produkcyjna
- 4.9. Inne tereny zieleni
- 4.10. Krajobraz kulturowy gminy

5. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

- 5.1. Zarys historii rozwoju osadnictwa w obszarze gminy
 - 5.1.1. Kornowac
 - 5.1.2. Kobyla
 - 5.1.3. Łańce
 - 5.1.4. Pogrzebień
 - 5.1.5. Rzuchów
- 5.2. Krajobraz kulturowy gminy
- 5.3. Charakterystyka elementów dziedzictwa kulturowego w miejscowościach gminy
- 5.4. Charakterystyka zasobów dziedzictwa archeologicznego

6. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

- 6.1. Oświata
- 6.2. Kultura
- 6.3. Sport i rekreacja
- 6.4. Ochrona zdrowia
- 6.5. Opieka społeczna
- 6.6. Obiekty usług publicznych i administracji
- 6.7. Rynek pracy
- 6.8. Jakość życia mieszkańców

7. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

8. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

9. STAN PRAWNY GRUNTÓW

10. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

- 10.1. Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”
- 10.2. Pomniki przyrody
- 10.3. Użytek Ekologiczny „Bociek”
- 10.4. Obiekty przyrodnicze nie objęte prawnymi formami ochrony przyrody

11. OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

12. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN ORAZ ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH, TERENY GÓRNICZE WYZNACZONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

12.1. Kopaliny

12.2. Zasoby wód podziemnych

13. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

13.1. Komunikacja drogowa

13.2. Komunikacja zbiorowa

13.3. Komunikacja kolejowa

13.4. Komunikacja rowerowa

13.5. Zaopatrzenie w wodę

13.6. Odprowadzanie i unieszkodliwienie ścieków

13.7. Kanalizacja deszczowa

13.8. Zaopatrzenie w ciepło i gaz

13.9. Elektroenergetyka

13.10. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

13.11. Telekomunikacja

13.12. Gospodarka odpadami

14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

15. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

CZĘŚĆ II- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. WPROWADZENIE

2. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

3. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

- 3.1. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszeniem usług
- 3.2. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
- 3.3. Tereny usług kultury
- 3.4. Tereny usług publicznych
- 3.5. Tereny usług
- 3.6. Tereny usług sportu i rekreacji
- 3.7. Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych
- 3.8. Tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych
- 3.9. Tereny zabudowy techniczno- produkcyjnej
- 3.10. Tereny obsługi komunikacji samochodowej
- 3.11. Tereny zieleni cmentarzy
- 3.12. Tereny zieleni parkowej
- 3.13. Tereny wyłączone spod zabudowy

4. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

- 4.1. Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”
- 4.2. Pomniki przyrody
- 4.3. Użytki ekologiczne
- 4.4. Cenne obiekty przyrodnicze nie objęte ochroną prawną
- 4.5. Wody powierzchniowe i podziemne
- 4.6. Ochrona powietrza atmosferycznego
- 4.7. Ochrona Gleb
- 4.8. Ochrona zasobów leśnych

5. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

- 5.1. Zasady ochrony obiektów i obszarów w systemie stref ochrony konserwatorskiej
- 5.2. Zasady ochrony obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków
- 5.3. Zasady ochrony obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków
- 5.4. Zasady ochrony obiektów i obszarów w systemie stref ochrony stanowisk archeologicznych
- 5.5. Pomnik historii

6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

- 6.1. Kierunki rozbudowy systemu komunikacji drogowej
- 6.2. Kierunki rozwoju komunikacji rowerowej i pieszej
- 6.3. Kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w wodę
- 6.4. Kierunki rozwoju systemu odprowadzenia i unieszkodliwienia ścieków
- 6.5. Kierunki rozwoju sieci kanalizacji deszczowej
- 6.6. Kierunki zarządzania gospodarką odpadami
- 6.7. Kierunki rozwoju elektroenergetyki
- 6.8. Kierunki rozwoju sieci gazowej
- 6.9. Kierunki rozwoju sieci ciepłowniczej
- 6.10. Kierunki rozwoju sieci telekomunikacyjnej

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

8. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

9.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych

9.2. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

9.3. Obszary przestrzeni publicznej

10. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

10.1. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

10.2. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

11. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

12. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

13. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

14. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY

15. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

16. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

17. INNE OBSZARY PROBLEMOWE

18. SPIS MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH

**ZESPÓŁ AUTORSKI STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY KORNOWAC**

JULIUSZ KORZEŃ

URBANISTA

ul. Śliwkowa 29, 55- 080 Smolec

tel.+48 601 88 13 06 e- mail: jk.urbanista@gmail.com

NIP 611- 148- 91- 83 REGON 231093161

ZESPÓŁ AUTORSKI:

Główny Projektant: Mgr Inż. Juliusz Korzeń

Jacek Waliszewski

UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYnteza USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Zgodnie z obowiązującym prawem podstawą formułowania lokalnej polityki przestrzennej gminy jest studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego. Podstawą prawną do sporządzenia studium jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 199 z późn. zm.).

Obecnej zmianie studium podlega dokument:

- 1) przyjęty pierwotnie uchwałą Nr XXX/134/2001 Rady Gminy Kornowac z dnia 25 stycznia 2001r.;
- 2) zmieniony w toku procedury planistycznej zakończonej uchwałą Nr XXIII.168.2012 Rady Gminy Kornowac z dnia 27 grudnia 2012 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kornowac.

Zakres przestrzenny obecnej zmiany studium obejmuje cały obszar gminy w jej granicach administracyjnych, podstawą do jej sporządzenia jest uchwała Nr XXVI/204/2013 Rady Gminy Kornowac z dnia 25 marca 2013 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kornowac.

Decyzja o przystąpieniu do opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego została podjęta w związku z potrzebą posiadania przez Gminę Kornowac skutecznego narzędzia służącego kształtowaniu polityki przestrzennej, a w szczególności koordynacji prac nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W toku prowadzonych prac planistycznych nad projektami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych miejscowości obszaru gminy zostały złożone wnioski w sprawie zmian przeznaczenia niektórych terenów. Dla uwzględnienia tych wniosków niezbędne było skorygowanie części ustaleń obowiązującego studium.

Podstawowymi celami prowadzenia przez władze gminy polityki przestrzennej, znajdującej swoje odzwierciedlenie w odpowiednich zapisach zmiany studium, są przede wszystkim:

- 1) wyznaczenie obszarów o różnym stopniu ochrony i ustalenie dla nich zasad użytkowania;
- 2) określenie uwarunkowań rozwoju głównych funkcji w mieście i gminie;
- 3) określenie zasad rozwoju funkcji gospodarczych oraz systemu obsługi ludności i infrastruktury technicznej;
- 4) określenie rodzaju i zakresu dalszych prac planistycznych i zadań ponadlokalnych;
- 5) ochrona zasobów środowiska kulturowego i przyrodniczego;
- 6) tworzenie jak najlepszych warunków dla realizacji zadań w sferze gospodarczej;
- 7) określenie zasad ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, przy założeniu racjonalnego ich wykorzystania dla potrzeb lokalnych i ponadlokalnych;
- 8) wyznaczenie optymalnego kierunku rozwoju gospodarczego miasta i gminy, w oparciu o możliwości lokalne i powiązania zewnętrzne, z uwzględnieniem potrzeby aktywizacji niektórych dziedzin gospodarki i obszarów;
- 9) sformułowanie i umożliwienie realizacji zadań o znaczeniu ponadlokalnym, oddziałujących bezpośrednio i pośrednio na życie mieszkańców miasta i gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy nie stanowi prawa miejscowego, jest jednak aktem kierownictwa wewnętrznego władz samorządowych. Oznacza to, że Rada Gminy uchwalając studium lub jego zmianę zobowiązuje Wójta do działania w sposób w nim określony. W tym sensie nie stwarza ono bezpośrednich skutków prawnych dla mieszkańców, właścicieli nieruchomości, inwestorów, wywiera jednak istotne skutki w sposób pośredni. Wójt jako autor prawny studium wykonuje szereg działań w sferze gospodarki przestrzennej, sporządzając miejscowe plany zagospodarowania oraz podejmując bezpośrednie działania inwestycyjne w imieniu gminy w sposób określony zapisami studium.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obowiązuje w obiegu wewnętrznym organy gminy przy sporządzaniu wytycznych koordynacyjnych dla planów miejscowych, jest zatem podstawą do:

- 1) kształtowania struktury przestrzennej gminy;
- 2) zdefiniowania zakresu prac nad sporządzaniem planów miejscowych;
- 3) prowadzenia wewnętrznej kontroli zgodności planów miejscowych ze zmianą studium.

CZĘŚĆ I- UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. POŁOŻENIE I CHARAKTERYSTYKA OTOCZENIA

Gmina Kornowac leży w południowo- zachodniej części województwa śląskiego, w granicach administracyjnych powiatu raciborskiego. Graniczy z miastem Racibórz oraz z gminą Lyski powiatu rybnickiego od północy oraz z gminami powiatu wodzisławskiego: Rydułtowy i Pszów od wschodu oraz Lubomia od południa. W skład gminy wchodzi pięć sołectw: Kobyła, Kornowac, Łańce, Pogrzebień, Rzuchów.

Podstawowymi cechami gminy jest położenie:

- 1) na obrzeżach Parku Krajobrazowego "Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich" oraz w zasięgu panoramy z punktów widokowych (głównie Kobyła i Pogrzebień), sprzyjające rozwojowi turystyki i rekreacji;
- 2) w zasięgu oddziaływania ważniejszych miast województwa śląskiego: Raciborza, Wodzisławia Śląskiego i Rybnika;
- 3) w ciągu drogi wojewódzkiej nr 935 na trasie Racibórz- Pszczyna, dającej połączenie z Opolem poprzez drogę krajową nr 45;
- 4) w obszarze przebiegu planowanej drogi szybkiego ruchu łączącej autostrady A1 i A2;
- 5) w ciągu potencjalnej Śląskiej Sieci Tras Rowerowych (ŚSTR), łączącej trasy rowerowe miastach i gminach regionu oraz związanej docelowo z paneuropejską siecią rowerową EUROVELO.

Obszar gminy cechuje się zróżnicowaniem podłoża geologicznego, co ma związek z oddziaływaniem co najmniej dwóch zlodowaceń - południowopolskiego oraz środkowopolskiego. Złożone procesy geomorfologiczne w strefie przylodowcowej, zadecydowały o całkowicie odmiennym charakterze podłoża we wschodniej i zachodniej części obszaru gminy i determinują podstawowe cechy lokalnego krajobrazu. Gmina ma charakter rolniczy, w jej granicach nie ma większych zakładów produkcyjnych. Gmina leży na obrzeżach Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”, a w jej obszarze znajdują się liczne punkty widokowe, lokalne walory przyrody i krajobrazu sprzyjają rozwojowi turystyki i rekreacji. W gminie dominują tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, stopniowo wypierające pierwotne przeznaczenie terenu związane z historycznie ukształtowaną zabudową zagrodową, głównym przeznaczeniem terenu pozostaje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z towarzyszeniem usług. Ten trend rozwojowy jest jednym z podstawowych założeń kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

2. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

2.1. Podstawowe dane statystyczne

Podstawowe dane statystyczne dotyczące Gminy Kornowac, udostępnione przez Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2014 roku przedstawiają się następująco:

Tabela 1. Podstawowe dane statystyczne

Lp	Cecha	Wielkość
1.	Powierzchnia gminy ogółem w ha	2620
2.	Gęstość zaludnienia (ludność na km ²)	186
3.	Ilość sołectw	5
4.	Ilość miejscowości	5
5.	Ilość miejscowości wiejskich	5
6.	Liczba ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania ogółem	4 899
7.	Przyrost naturalny ogółem	18
8.	Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym	947
9.	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	3 184
10.	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym	768
11.	Pracujący w głównym miejscu pracy	268
12.	Liczba mężczyzn pracujących	91
13.	Liczba kobiet pracujących	177
14.	Ilość mieszkań	1 402
15.	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania(w m ²)	108,6
16.	Ilość przedszkoli (oddziały)	5
17.	Ilość szkół podstawowych	3
18.	Ilość gimnazjów	1
19.	Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej (w km)	43,2
20.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	6,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS 2014

2.2. Demografia

W końcu 2014 r. Gminę Kornowac zamieszkiwało 4 899 osób. Gęstość zaludnienia o wartości 118 osób na 1km² kwalifikuje gminę do gmin wiejskich o średnim stopniu zaludnienia. Struktura wiekowa ludności jest zbliżona do średniej krajowej. Zdecydowanie dominuje ludność w wieku produkcyjnym, która stanowi 65 % populacji. Kolejną pozycję zajmuje grupa w wieku przedprodukcyjnym, stanowiąc 19 % ludności w gminie, natomiast najmniejszy odsetek stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, z wynikiem blisko 16 %. Pozytywnym uwarunkowaniem rozwoju przestrzennego gminy jest wrastająca liczba ludności, która od 2004 roku sukcesywnie się zwiększała.

Tabela 2. Liczba mieszkańców miasta w latach 2008- 2013

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba mieszkańców	4 752	4 765	4 787	4 840	4 899	4 899

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS 2014

W gminie Kornowac rejestruje się dodatni, wysoki przyrost naturalny, czyli nadwyżkę liczby urodzeń nad liczbą zgonów. Z 2009r. na 2010r. zaobserwowano znaczny wzrost liczby urodzeń (z 51 na 61). Liczba zgonów od 2005r. odnotowuje się na stałym, niskim poziomie. Stąd odnotowanie w 2010r. zmian w przyroście naturalnym ludności, z wartości 11 do 18. Niestety równocześnie postępują procesy starzenia się ludności, które będą wpływały z kolei na wzrost współczynnika zgonów. Mimo obecnie niskiego udziału grupy poprodukcyjnej, przewiduje się jej wzrost w przeciągu nadchodzących lat, ponieważ ok. 22 % tej grupy stanowią osoby w przedziale wiekowym 50- 69. Zjawisko to pociąga za sobą nowe potrzeby związane z opieką zdrowotną i społeczną nad osobami starszymi, jak również zmiany w odniesieniu do funkcjonowania systemu oświaty w gminie spowodowane malejącą liczbą uczniów.

Na ogólne uwarunkowania demograficzne mają wpływ uwarunkowania społeczne i ekonomiczne, takie jak sytuacja materialna rodzin, podnoszenie się wieku osób podejmujących decyzję o urodzeniu dziecka. Względny

ekonomiczne decydują o zaniku tradycji rodziny wielodzietnej na wsi i spadku współczynnika dzietności. Taki spadek zaobserwowano w gminie w ostatnich latach, stąd zmniejszająca się z roku na rok liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, która na przestrzeni ostatnich lat spadła o 68 osób, czyli o około 6,7%.

Struktura ludności wg płci i wieku ma duże znaczenie dla całej sfery życia społecznego i gospodarczego gminy. Określa ona natężenie urodzeń i zgonów, a co za tym idzie, tempo rozwoju ludnościowego. Z kolei liczba ludności w wieku produkcyjnym jest czynnikiem warunkującym rozwój lokalnego rynku pracy.

Migracje obejmują ruch wędrowny ludności gminy w ciągu roku, związany ze zmianą miejsca zamieszkania. W okresie 2008- 2013 saldo migracji było dodatnie – przewaga zameldowań nad wymeldowaniami z gminy. Nastąpiło zahamowanie odpływu ludności z terenów wiejskich, a nawet wzrost osadnictwa ludności miejskiej na wsi.

2.3. Podział administracyjny obszaru gminy

Obszar gminy Kornowac zajmuje 4,8% powierzchni powiatu raciborskiego (54376 ha) oraz około 0,21% powierzchni województwa śląskiego (1 233 309 ha). Sieć osadniczą gminy tworzy 5 sołectw: Kobyla, Kornowac, Łańce, Pogrzebień, Rzuchów. Zarówno pod względem powierzchni jak i liczby mieszkańców gmina Kornowac jest gminą małą, zajmuje w tej kategorii ostatnie miejsce w powiecie raciborskim. Gęstość zaludnienia wynosi 186 osób na 1km², natomiast dla porównania w całym powiecie gęstość zaludnienia to wartość równa 211 osób na 1km².

2.4. Uwarunkowania rozwoju zabudowy

Obszar gminy tworzy pięć sołectw:

- 1) Kornowac;
- 2) Kobyla;
- 3) Rzuchów;
- 4) Pogrzebień;
- 5) Łańce.

W centralnej części gminy, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 935 znajduje się Kornowac, który stanowi siedzibę władz gminnych i jest najbardziej zurbanizowaną miejscowością w gminie. Obręb miejscowości leży częściowo w otulinie Parku Krajobrazowego "Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich". Kornowac to typowa ulicówka o zwartej zabudowie, w strukturze której dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Położone w północno- zachodniej części sołectwo Kobyla zajmuje powierzchnię 4,6km². Znajduje się w otulinie Parku Krajobrazowego "Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich" oraz w sąsiedztwie Lasu Obora, na którym zlokalizowane jest Arboretum Bramy Morawskiej. W strukturze funkcjonalno- przestrzennej wsi dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zagrodowa.

Na południowy zachód od miejscowości Kornowac, w odległości ok. 2,5 km położone jest największe sołectwo w gminie - Pogrzebień. Jest to także jedna z najstarszych miejscowości Ziemi Raciborskiej. Na terenie wsi walory architektury sakralnej reprezentowane są przez liczne krzyże kamienne oraz kaplice, a także budynki wpisane do gminnej ewidencji zabytków. W strukturze funkcjonalno- przestrzennej wsi wyróżnia się założenie pałacowo-parkowe, które obecnie stanowi zakon siostr Salezjanek.

Na wschodzie gminy, między Kobylą a Kornowacem znajduje się zajmujące 5,6km², sołectwo Łańce. Walory architektury reprezentowane są przez zabytkową kaplicę i liczne budynki wpisane do gminnej ewidencji zabytków. Przez wieś przebiega droga powiatowa S3512.

W odległości 2 km od sołectwa Kornowac, w południowo- wschodniej części gminy położona jest wieś Rzuchów. Na terenie wsi znajduje się zbudowane w XIX w. założenie pałacowo- parkowe, z licznymi krzewami

egzotycznymi. Walory architektury poza pałacem stanowi także kapliczka upamiętniająca poległych w III Powstaniu Śląskim oraz kamienny krzyż przydrożny.

2.5. Uwarunkowania rozwoju produkcji i usług

Potencjał gospodarczy gminy w końcu 2014 roku opierał się na funkcjonowaniu 325 podmiotów gospodarczych. Obserwowany w ostatnich latach wzrost liczby podmiotów gospodarczych sektora prywatnego jest zjawiskiem pozytywnym i nadal pożądanym, uwarunkowania rozwoju są korzystne. Strukturę jednostek zarejestrowanych w systemie REGON w 2014 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze regon wg sektorów własnościowych

podmioty gospodarki narodowej ogółem	325
Sektor prywatny	308
Sektor publiczny	17
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	256
spółki handlowe	4
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1
stowarzyszenia i organizacje społeczne	11
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	14

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS 2014

Rozwój rynku produkcji gminy pozostaje w ścisłym związku z lokalnymi możliwościami rozwoju. Na terenie gminy Kornowac nie ma większych zakładów przemysłowych, a także rozwiniętego przemysłu rolno- spożywczego oraz większych ośrodków handlowo- usługowych. W gminie działają drobne podmioty gospodarcze tj. fermy drobiu (Egg- Pol Ferma Koczy Damian i Kornelia w sołectwie Pogrzebień, Ferma Hodowli Drobiu Grajner Andrzej w sołectwie Pogrzebień, Ferma Drobiu Krawczyński Mariusz w sołectwie Rzuchów), firmy transportowe (w sołectwie Rzuchów: Migrex Międzynarodowe Usługi Transportowe i Mentel Transport), zakłady stolarskie i budowlane, piekarnie, zakłady mechaniki samochodowej, itp. Ludność utrzymuje się głównie z pracy w okolicznych zakładach przemysłowych (Racibórz, Rybnik, Wodzisław Śląski).

Gmina dysponuje szeregiem podmiotów świadczących podstawowe usługi, ich przekrój według branż, zgodnie z danymi z ewidencji działalności gospodarczej wskazuje, iż najwięcej podmiotów jest z sekcji G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych (113 podmiotów) oraz z sekcji F – budownictwo (47 podmiotów). Sporą liczbę podmiotów, zarejestrowano także w sekcji H – transport i gospodarka magazynowa (23 podmioty).

Prowadzone w obszarze gminy działalności nie zaspokajają w pełni dostępu mieszkańców do podstawowych usług. Dostęp do szerszego zakresu usług jest możliwy poprzez istnienie związków przestrzenno funkcjonalnych z ośrodkami miejskimi: Rybnik, Racibórz i Wodzisław Śląski. Najsilniejsze zależności funkcjonalne łączą gminę Raciborzem, gdzie znajdują się władze powiatowe. Wymienione wyżej, większe ośrodki miejskie w bezpośrednim otoczeniu gminy pozostają również celem codziennych podróży związanych z zatrudnieniem.

2.6. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Gmina dysponuje obowiązującymi planami miejscowymi zagospodarowania przestrzennego dla całego swojego obszaru. Dokumenty te są wiążące dla inwestorów, na podstawie wypisów i wyrysów z planu mogą oni uzyskać pozwolenia na budowę. Zestawienie tych dokumentów obrazuje poniższa tabela.

Tabela 4. Zestawienie obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Data uchwalenia	Numer Uchwały	Opis obszaru	Pow. ha
1.	2006- 04- 26	XL/161/2006	obręb Kobyla	446,4
2.	2006- 04- 27	XL/162/2006	obręb Kornowac	464,0
3.	2006- 04- 27	XL/163/2006	obręb Łańce	548,5
4.	2006- 04- 27	XL/164/2006	obręb Pogrzebień	683,4
5.	2006- 04- 27	XL/165/2006	obręb Rzuchów	430,1
Łączna pow. obowiązujących mpzp:				2572,4 ha

Źródło: Urząd Gminy Kornowac

Dominującym przeznaczeniem terenów wskazanych w/w w planach miejscowych jako inwestycyjne jest przeznaczenie oznaczone jako M, U- 1 oznaczające zabudowę mieszkaniową oraz zabudowę związaną z działalnością usługową na terenach już zabudowanych lub częściowo zabudowanych oraz M,U- 2 jako w/w zabudowa jednak na terenach niezabudowanych. Znaczne powierzchnie terenu przeznaczone są w planach także pod UP czyli zabudowę związaną z usługami publicznymi. Pojawia się także przeznaczenie oznaczone jako AG- 1 oraz AG- 2 czyli aktywność gospodarcza na terenach wolnych od zabudowy lub częściowo zabudowanych.

Wymienione wyżej miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego tracą w ostatnich latach na aktualności, w związku z ze zmieniającymi się uwarunkowaniami zagospodarowania przestrzennego, w szczególności rozwojem zespołów zabudowy mieszkaniowej. Prace projektowe nad opracowaniem nowych planów zagospodarowania przestrzennego wpłynęły w znacznym stopniu na decyzję o podjęciu prac nad niniejszą zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

3. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Struktura funkcjonalno przestrzenna obszaru gminy składa się następujących, głównych komponentów:

- 1) terenów otwartych, w tym:
 - a) obszarów lasów,
 - b) obszarów rolniczych,
 - c) obszarów zieleni urządzonej,
- 2) obszarów zabudowy.

Zabudowa obszaru gminy tworzy zwarte układy przestrzenne, rozwinięte wokół historycznych centrów wsi typu ulicowego. Tworzą one ciągi zabudowy wzdłuż osi głównych dróg- wojewódzkich i powiatowych. Układ komunikacyjny uzupełniają drogi gminne.

Stan ładu przestrzennego obszaru gminy nie budzi większych zastrzeżeń. Dzięki posiadaniu przez gminę miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących dla wszystkich miejscowości gminy, na przestrzeni ostatnich lat udało się ograniczyć niekorzystne zjawisko niekontrolowanego rozwoju zabudowy w oddaleniu od obszarów zainwestowanych. Miejscowe plany porządkują układ drogowy obszaru a nowa zabudowa powstaje w nawiązaniu do elementów tego układu.

Do wymogów ochrony ładu przestrzennego obszaru gminy należy zachowanie i ochrona najcenniejszych elementów struktury funkcjonalno- przestrzennej obszaru gminy jakimi są:

- 1) historyczne części obszarów zabudowanych miejscowości,

- 2) zespół pałacowy w Rzuchowie w otoczeniu parku,
- 3) zespoły zieleni cmentarnej w powiązaniu z towarzyszącymi im elementami zabudowy.

4. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.1. Położenie geograficzne

Gmina leży w południowo- zachodniej części województwa Śląskiego w powiecie raciborskim. Pod względem fizjograficznym gmina położona jest w zasięgu podprovincji Wyżyny Śląsko- Krakowskiej, makroregionu Wyżyny Śląskiej oraz w północno- zachodniej części mezoregionu Płaskowyż Rybnicki, który charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą, głównie pagórkowatą z głęboko wciętymi dolinami oraz stokami lokalnie nachylonymi powyżej 10°. Różnice wysokości przekraczają niekiedy 100m. Niewielki fragment gminy znajduje się w dolinie górnej Odry. Na tle regionów fizyczno- geograficznych powiatu raciborskiego, gmina obejmuje południową część górnos Śląskiego zagłębia węglowego. Jednak mimo, iż znajduje się częściowo z zasięgu obszarów górniczych, na jej terenie nie występują szkody górnicze wywołane podziemną eksploatacją węgla kamiennego.

4.2. Geologia i geomorfologia

Teren gminy charakteryzuje się zróżnicowaniem podłoża geologicznego. Ma to związek ze zmianami w morfologii terenu gminy dokonanyymi w okresach dwóch zlodowaceń: południowopolskiego oraz środkowopolskiego. Prawie cały obszar administracyjny gminy usytuowany jest w V Śląskiej Krainie Przyrodniczo - Leśnej, w 6 Dzielnicy Kędzierzyńsko – Rybnickiej, w północno- zachodniej części mezoregionu Płaskowyżu Rybnickiego i cechuje go obecność polodowcowych utworów krzemianowych.

Kornowac leży także w obrębie Zagłębia Górnos Śląskiego, które stanowi zapadliskową strukturę wchodzącą w skład masywów kaledońsko- waryscyjskich. Na strukturę geologiczną obszaru składają się paleozoiczne skały dolnego karbonu, zalegające na nich osady kenozoiczne (czwartorzęd). Utwory karbońskie reprezentowane są przez piaskowce i zlepieńce szarogłazowe, które w dolnej części są silnie zmetamorfizowane. Osady karbońskie w obszarze gminy występują na głębokości od 150 do 200 m. Natomiast utwory czwartorzędowe pokrywają całą powierzchnię gminy i reprezentowane są przez osady plejstocenu i holocenu.

Płaskowyż Rybnicki, w zasięgu którego leży przeważająca część obszaru gminy, zbudowany jest z osadów wodnolodowcowych zlodowacenia środkowopolskiego. Fundament stanowią skały karbońskie przykryte osadami morza mioceńskiego ze złożami soli, gipsu i siarki. Zewnętrzną warstwę osadów tworzą gliny, żwiry i piaski czwartorzędowe o niewielkiej miąższości, znikomej przydatności rolniczej.

4.3. Gleby

Gmina charakteryzuje się średniokorzystnymi warunkami glebowymi. Przeważają gleby klasy IV, poszczególnych sołectwach występują gleby o klasach:

- 1) Kobyła - klasy IV, V, VI;
- 2) Kornowac - klasy III, IV;
- 3) Łańce - klasy IV, V;
- 4) Pogrzebień - klasy III, IV;
- 5) Rzuchów - klasy IV.

Grunty klasy III i IV (gleby chronione) stanowią ponad 45% ogólnej powierzchni gruntów ornych i około 58% powierzchni użytków zielonych.

Na terenie gminy występuje silne zakwaszenie gleb użytkowanych rolniczo. Pomimo tego grunty użytkowane rolniczo zakwalifikowano do typu A lokalizacji gruntów. Wartości średnie ilości metali ciężkich w glebach gminy

charakteryzują się nie przekraczaniem wartości granicznych, ewentualnie lokalnymi przekroczeniami, kwalifikującymi gleby gminy do I stopnia. Pozwala to na przeznaczenie tych gleb pod wszystkie uprawy polowe, z ewentualnym lokalnym ograniczeniem upraw warzyw przeznaczonych dla dzieci.

4.4. Wody powierzchniowe

Gmina Kornowac leży w zlewni rzeki Odry, charakteryzuje się małymi zasobami wód powierzchniowych. Głównymi ciekami odwadniającymi obszar gminy jest rzeka Sumina ze swoim dopływem – Suminką i potok Bodek, którego odbiornikiem jest ciek Łęgoń. Rzeka Sumina, który przepływa przez wschodnią część gminy (sołectwo Rzuchów) i stanowi lewobrzeżny dopływ rzeki Rudy, będącej prawym dopływem rzeki Odry. W górnym biegu rzeki częściowo zachowało się naturalne ukształtowanie jej meandrującego koryta. Lewobrzeżny dopływ Suminy stanowi potok Suminka, który przepływa przez centralną część gminy, obejmującą sołectwa: Kornowac, Rzuchów i Łańce. Potok Bodek, który przepływa przez północno- zachodnią części gminy - sołectwo Kobyła, posiada źródlika w dzielnicy Raciborza- Brzezie.

Na wody powierzchniowe obszaru gminy składają się także śródpolne i śródleśne bezodpływowe zbiorniki wodne, stanowiące miejsca łęgu i żerowania dla wielu gatunków zwierząt wodnych i wodno- błotnych, mniejsze ciek wodne oraz stawy w dolinie potoku Suminka, spośród których największą powierzchnię zajmują Stawy Żuchowskie. Do mniejszych cieków wodnych gminy należy potok Lubomka, przepływający przez południowo-zachodnią część gminy oraz potok Plęsnica płynący przy południowo- zachodniej granicy administracyjnej z gminą Lubomia i miastem Racibórz.

W sołectwach Rzuchów i Łańce, znajduje się kilkanaście stawów rybnych (hodowla karpia) o powierzchni od 20 arów do 3 ha, znajdujące się we władaniu osób fizycznych. Zbiorniki spełniają wymagania jakości wody na potrzeby hodowlane.

Jedynym ciek wodnym na terenie gminy Kornowac objętym monitoringiem prowadzonym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach jest rzeka Sumina. Jakość wód można ocenić na podstawie przekroju w km 15,4 w miejscowości Sumina. Jakość wód rzeki Suminy, sklasyfikowana na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162/2008r., poz. 1008), w 2014 r. charakteryzowała się klasą czystości poniżej stanu dobrego z uwagi na zawartość wskaźników fizykochemicznych. Badania rzeki Sumina prowadzone są w punkcie poniżej Nędzy (6,6km). Wyniki badań sklasyfikowały wody rzeki jako pozaklasowe, ze względu na wysoką zawartość związków biogennych, parametry fizykochemiczne i bakteriologiczne. Pozostałe ciek gminy nie są objęte monitoringiem.

4.5. Warunki klimatyczne

Warunki klimatyczne obszaru gminy nie odbiegają znacząco od warunków panujących w regionie. Występuje tu klimat przejściowy pomiędzy klimatem morskim a lądowym. Kształtują go następujące masy powietrza:

- 1) podzwrotnikowo morskie, ciepłe i na ogół bardzo wilgotne, napływające w okresie całego roku znad basenu Morza Śródziemnego i Azorów,
- 2) podzwrotnikowo kontynentalne, ciepłe i suche, napływające głównie latem i jesienią znad północnej Afryki, Azji południowo - wschodniej i Europy południowej,
- 3) polarno morskie, chłodne i wilgotne, napływające znad północnego Atlantyku, z rejonu Islandii i Grenlandii,
- 4) polarno kontynentalne, zimne i suche, napływające znad Europy północno - wschodniej i Syberii,
- 5) arktyczno morskie, zimne i wilgotne, o dużej przejrzystości, napływające znad rejonów Arktyki, głównie w okresie zimowym,
- 6) umiarkowanie kontynentalne, suche, napływające w czasie lata znad Europy Wschodniej.

Gmina leży w śląskiej krainie klimatycznej, którą charakteryzuje przewaga wpływów oceanicznych nad kontynentalnymi. Amplitudy temperatur są mniejsze od przeciętnych w Polsce. Wiosna jest tu wczesna i ciepła, a lato wczesne, ciepłe i długie. Zima rozpoczyna się późno - w pierwszej dekadzie grudnia, jest łagodna i krótka z nietrwałą pokrywą śnieżną. Podstawowe cechy klimatu charakteryzują następujące wskaźniki:

- 1) temperatura:
 - a) średnia roczna 8,6°C,
 - b) maksymalna (lipiec) 18,6°C,
 - c) minimalna (styczeń) - 1,5°C,
 - d) amplituda roczna 20,1°C;
- 2) opady:
 - a) średnia roczna suma opadów- 649mm,
 - b) półrocze ciepłe (IV - IX)- 405 mm (maksimum przypada na lipiec),
 - c) półrocze chłodne (X - III)- 244 mm (minimum w miesiącach zimowych),
 - d) zaleganie szaty śnieżnej- około 45 dni w roku;
- 3) ciśnienie, wilgotność, zachmurzenie:
 - a) średnie roczne ciśnienie atmosferyczne (maks. I, min. IV) 762 mmHg,
 - b) średnia roczna wilgotność względna (maks. XII, min. V) 76%,
 - c) maksymalne zachmurzenie w grudniu,
 - d) minimalne zachmurzenie w sierpniu i wrześniu;
- 4) wiatry, pory roku
 - a) przewaga wiatrów zachodnich,
 - b) ilość cisz 9,1%,
- 5) zmienność pór roku:
 - a) zima trwa 80- 90 dni,
 - b) przedwiosnie rozpoczyna się od 3 dekady lutego i trwa 20- 30 dni,
 - c) wiosna rozpoczyna się od końca marca i trwa 60- 70 dni,
 - d) lato rozpoczyna się około 1 czerwca i trwa 100- 110 dni,
- 6) długość okresu wegetacyjnego- średnio 215 dni.

4.6. Klimat akustyczny i zanieczyszczenia powietrza

Klimat akustyczny obszaru gminy wykazuje zróżnicowanie pod względem natężenia hałasu w środowisku oraz źródeł jego pochodzenia. Poczynając od obszarów korzystnych pod względem akustycznym w otoczeniu terenów otwartych, tło akustyczne wykazuje wyższy poziom na terenach zabudowanych.

Położenie części obszaru w ciągu regionalnych korytarzy komunikacyjnych (dróg wojewódzkich) stwarza warunki dla emisji hałasu komunikacyjnego w ich otoczeniu. Zasięg stref oddziaływania dróg ma z natury rzeczy charakter pasmowy. W części obszaru gminy, gdzie wymienione drogi przebiegają przez tereny otwarte, uciążliwości związane z oddziaływaniem akustycznym terenów komunikacji drogowej są mniejsze. Lokalnie podwyższone poziomy emisji notuje się w obszarach zabudowanych przez które przebiegają wymienione drogi.

Lokalnie stwierdza się występowanie źródeł hałasu technologicznego w obrębie terenów zabudowy techniczno-produkcyjnej w części miejscowości gminy. W większości przypadków nie mają one jednak większego wpływu na tło akustyczne terenów w ich otoczeniu.

Stan czystości powietrza atmosferycznego w obszarze gminy można ocenić pozytywnie. Analizowany obszar zalicza się do mało obciążonego emisjami zanieczyszczeń. W rejonie opracowania nie występują zakłady przemysłowe zakwalifikowane do szczególnie szkodliwych dla środowiska. Wobec braku a większych źródeł zanieczyszczeń, stan czystości powietrza uzależniony jest od zanieczyszczeń napływających spoza granic gminy oraz od emisji zanieczyszczeń z istniejących małych zakładów przemysłowo- usługowych, a także źródeł ciepła z zespołów mieszkaniowych oddziałujących miejscowo. Źródła te wprowadzają do powietrza zanieczyszczenia charakterystyczne dla procesów spalania energetycznego paliw (pył, SO₂, NO₂, CO i węglowodory), a z hodowli (siarkowodor i amoniak). Skala tych oddziaływań jest niewielka, a zasięg lokalny.

4.7. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Tabela 5. Struktura użytkowania gruntów rolnych i leśnych

Tereny otwarte			
L.p.	Rodzaj gruntów	Powierzchnia ha	udział w %
1.	Lasy i grunty leśne	252	9,6
2.	Użytki rolne	2129	81,25
	grunty orne	1730	66
	łąki	274	10,45
	pastwiska	60	2,3
	sady	65	2,5
Razem:		2381	100%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W gminie Kornowac przeważają gleby bonitacyjne klas IV. Obecny przybliżony sumaryczny teren wykorzystany pod zasiew to 1150 ha, a struktura zasiewów Gminy Kornowac wynosi :

- 1) ogółem zboża - 870 ha, a w tym:
 - a) pszenica - 350 ha;
 - b) żyto - 85 ha;
 - c) jęczmień - 100 ha;
 - d) owies - 120 ha;
 - e) pszenżyto - 90 ha;
 - f) mieszanki zbożowe - 125 ha;
- 2) ziemniaki - 65 ha;
- 3) pozostałe - 280 ha.

Struktura indywidualnych gospodarstw rolnych wg ich wielkości przedstawia się następująco:

- 1) do 1 ha włącznie – 520;
- 2) powyżej 1ha do mniej niż 2ha – 179;
- 3) od 2ha do mniej niż 5ha – 133;
- 4) od 5ha do mniej niż 7 ha – 39;
- 5) od 7ha do mniej niż 10ha – 21;
- 6) od 10ha do mniej niż 15ha– 16.

Znaczny udział obszaru gminy zajmują użytki rolne, które są obsługiwane przez około 912 gospodarstw indywidualnych. Gospodarstwa Rolne powyżej 1 ha użytków rolnych stanowią 43% wszystkich gospodarstw. Na 912 gospodarstw aż 585 prowadzi wyłącznie działalność rolniczą. Działalność rolniczą i pozarolniczą jednocześnie, prowadzi łącznie 88 gospodarstw. Działalność poza rolniczą to domena zaledwie 19 gospodarstw. Większość gospodarstw rolnych produkuje jednak wyłącznie na potrzeby własne (348 gospodarstw). Zaledwie 110 gospodarstw z 912 produkuje na rynek. Uprawiane są głównie zboża, w tym najwięcej pszenicy. Uprawa kukurydzy na ziarno i ziemniaków maleje. Wśród gatunków zwierząt gospodarskich największy udział stanowi hodowla trzody chlewnej i bydła.

Na terenie powiatu raciborskiego działają instytucje i organizacje wspierające rozwój rolnictwa i przemiany strukturalne na wsi, także w obszarze gminy Kornowac. Są to m.in.:

- 1) Agencja Rozwoju Rolnictwa i Przemysłu Przetwórczego Regionu Raciborskiego;
- 2) Rejonowy Zespół Doradztwa Rolniczego – Racibórz;
- 3) Śląski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin – Zespół Terenowy Racibórz;
- 4) Śląska Izba Rolnicza – Biuro Rejonowe Racibórz;
- 5) Zrzeszenie Plantatorów Roślin Okopowych w Raciborzu;
- 6) Agencja Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa, Oddział Racibórz.

4.8. Leśna przestrzeń produkcyjna

Lasy na terenie gminy Kornowac zajmują ok. 252ha, co daje lesistość ok. 9,6%, przy średniej dla powiatu raciborskiego wynoszącej 25,9%. Powierzchnia gruntów leśnych Skarbu Państwa wynosi 175,5ha, z czego 169,5ha stanowią grunty leśne w zarządzie Lasów Państwowych, zarządzane przez Nadleśnictwo Rybnik. Lasy prywatne zajmują niecałe 81ha, nadzór nad nimi sprawuje Nadleśniczy Nadleśnictwa Rudy Raciborskie.

Największy zwarty kompleks leśny obszaru gminy leży w granicach Parku krajobrazowego "Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich". Jest to Las Żytna, który w graniach gminy zajmuje 74 ha, czyli około 24% całej swojej powierzchni. Przeważają w nim drzewostany sosnowe w wieku ponad 150 lat, mniej liczne są stare dęby i buki oraz inne gatunki drzew liściastych.

Do lasów stanowiących własność prywatną należy Las Lutoń o powierzchni 6,8ha a także Łaziska zajmujące powierzchnię 7,73ha. W ich drzewostanach przeważają drzewa liściaste (jawory, jesiony, olchy, klony polne i graby), a roślinność runa leśnego jest bogata w gatunki rzadkie i prawnie chronione.

Ważne funkcje rekreacyjne dla mieszkańców gminy spełnia Las Widok o powierzchni 14,3ha. Jest on na znacznym obszarze przekształcony przez prowadzoną tam gospodarkę leśną (przewaga drzewostanów sosnowych).

Na uwagę zasługuje Las Pocionki o powierzchni całkowitej 12,64ha w Pogrzebieniu, który posiada charakterystyczne ukształtowanie rzeźby terenu ze względu na liczne głębokie jary, porośnięcie przez drzewostan liściasty. Sosna, świerk i modrzew występują tylko sporadycznie. W obniżeniach terenu w dolinach jaru płyną okresowe lub stałe potoki, a na brzegach występują olchy. W Lesie Pocionki występują liczne gatunki roślin chronionych (barwinek pospolity, pierwiosnek wyniosły) i częściowo chronionych (konwalia majowa). W lasach gminy Kornowac spotyka się tarczycę wyniosłą. Jest to prawdopodobnie jej jedyne naturalne stanowisko występowania w Polsce.

4.9. Inne tereny zieleni

Elementem uzupełniającym gminny system zieleni są zadrzewienia śródpolne, skupiska drzew i krzewów porastających potoki i rzeki. Spełniają one ważną rolę lokalnych korytarzy ekologicznych, a porastając granice własnościowe poszczególnych gruntów i miedz, stają się jednym z charakterystycznych elementów krajobrazu rolniczego. W skład gatunkowy zarośli wchodzi głównie liściaste gatunki rodzime.

W obszarze gminy leżą dwa parki podworskie, w miejscowościach Pogrzebień i Rzuchów. Na terenie parku we wsi Rzuchów występują cenne okazy drzew, które ze względu na parametry wiekowe i wymiarowe mogą pretendować do miana pomników przyrody (dąb szypułkowy, obwód; 327cm, wiek: 200lat). W obszarze parku znajdują się też liczne krzewy egzotyczne. Park w miejscowości Pogrzebień znajduje się pod stałą opieką sióstr Salezjanek, które w dawnym pałacu mają obecnie siedzibę zakonu.

Na gminny system zieleni składa się również zieleń cmentarna i przykościelna, a także szpalery i aleje drzew nasadzone wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

4.10. Krajobraz kulturowy gminy

Obszar opracowania zaliczany jest do grupy antropogenicznych krajobrazów kulturowych, na który składają w całości się tereny użytkowane i ukształtowane przez człowieka. Krajobraz rolniczy charakteryzuje się obecnością fauny i flory w znacznym stopniu zorganizowanej i kontrolowanej przez człowieka, tereny lasów o charakterze gospodarczym również nie posiadają charakteru naturalnego, z wyłączeniem nielicznych powierzchni, gdzie z różnych przyczyn zaniechano ingerencji w ekosystem.

Odrębnym elementem krajobrazu kulturowego pozostają obszary zabudowy, kształtowanej od okresu średniowiecza. Do podstawowych składowych elementów krajobrazu kulturowego w tych obszarach należą:

- 1) tereny historycznie ukształtowanych układów ruralistycznych,
- 2) architektura sakralna,
- 3) architektura świecka,
- 4) założenia pałacowe w Rzuchowie i Pogrzebieniu,
- 5) cmentarze i parki.

Ukształtowana historycznie sieć drożna obszaru gminy wraz z podziałami katastralnymi terenów przyległych stanowi również element krajobrazu kulturowego, podlegającego ciągłym zmianom, będącym skutkiem gospodarki człowieka. W układzie przestrzennym obszaru daje się odczytać zarówno granice niw siedliskowych poszczególnych wsi o metryce średniowiecznej, nawiązujące swoim rozmieszczeniem do naturalnych elementów rzeźby terenu, jak i pierwotny układ dróg i ulic wiejskich z zachowanym przekrojem pasa drogowego, a także we fragmentach z zachowaną nawierzchnią. Na tle tych historycznych uwarunkowań odcinają się ingerencje w pierwotną strukturę własności, będące następstwem wydzielenia działek pod nowe budowle drogowe, wreszcie podziały terenów rolniczych na cele mieszkaniowe w ostatnich latach.

5. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

5.1. Zarys historii rozwoju osadnictwa w obszarze gminy

5.1.1. Kornowac

Siedziba władz gminnych. Pierwsza wzmianka o tej miejscowości nie jest dokładnie określona i szacuje się ją na rok ok. 1300. Najstarszy źródłowy zapis nazwy miejscowości brzmi Cornovatitz. od 1308 r. druga, niemiecka nazwa Dürndorff, po nadaniu tej wsi klasztorowi sióstr Dominikanek w Raciborzu. Wieś powróciła do księstwa raciborskiego i była jego własnością do 1603 r. kiedy to powtórnie została odkupiona przez klasztor za sumę 1700 talarów, z prawem do warzenia piwa. W 1728 r. klasztor zamienia swoją wieś Kornowac na Gaszowice. Nie na długo jednak, bo już po 8 latach sprzedaje ją. Następuje teraz okres w dziejach wsi, kiedy w latach 1752 – 1870 zmieniają się niezmiernie szybko jego właściciele. Pomiędzy latami 1775 a 1780 mamy pierwszą wzmiankę o założonej kolonii składającej się z 3 chałup (obecnie Kornowac – Kolonia) zwanej „Rudolfsort”. W 1881 r. urządzono w Kornowacu agenturę pocztową. Nazwa wsi izolowana, wtórnie zmieniona. Według zapisów można by ją rekonstruować jako „koronowaciec”; koronowaty, o kształcie korony, podobny do korony tj. od ukształtowania terenu lub osady. Legenda natomiast głosi, że w tym miejscu mieli się osiedlić dwaj bracia: Gorno i Wac, skąd wzięła się nazwa Kornowac. Herbem Kornowaca od 1921 r. są dwa liście: dębu i lipy. Oprócz siedziby Urzędu Gminy, wieś posiada Gimnazjum, Ośrodek Zdrowia i Poczta.

5.1.2. Kobyla

Po raz pierwszy wzmianka o wsi Kobyla pojawiła się w wykazie osad kasztelanii raciborskiej pod datą 1212 r. Najstarszy zapis źródłowy jej nazwy brzmi Cobela. W roku 1445 wieś należała do dóbr skarbowych księstwa raciborskiego a w 1612 r. do wsi, które zaopatrywały Racibórz w piwo. W 1679 r. we wsi, nieopodal stawu powstaje młyn. Przypuszczać należy że chodzi tu o młyn na Górnioku. Na początku XVIII w. Kobylę nabył baron Karol Henryk Sobek. Kobyla posiada dwa herby. Starszy z lat 1849 – 1920 przedstawiający skrzyżowane narzędzia żniwiarskie: kosę i grabie, oraz nowszy powstały w 1921 r., który ukazuje ptaka z podniesionymi do lotu skrzydłami. Wieś należała początkowo do parafii Markowice, a po Plebiscycie do Raszczyc. W 1935 r. rozpoczęło budowę kościoła. Na wyraźne żądanie mieszkańców w 1954 r. wydzielono Kobylę z parafii Raszczycy i przyłączono do Pogrzebienia. Nazwa miejscowości pochodzi od nazwiska właściciela, Kobylę. Według ludowego podania nazwa wywodzi się od stadniny książęcej. Wieś posiada Szkołę, Przedszkole, Dom Kultury, Ośrodek Zdrowia, Bibliotekę oraz Straż Pożarną.

5.1.3. Łańce

Nazwa wsi pochodzi od wyrazu łan- obszaru ziemi danego osadnikowi do uprawy. Pierwsza wzmianka o tej miejscowości pochodzi z roku 1454 i została zamieszczona w przewodniku po ziemi rybnicko- wodzisławskiej. Następna informacja jest już z końca XVII w. W roku 1652 pojawia się po raz pierwszy wzmianka o villae Lance. Czyli obecnie nieistniejącym już dworku należącym do Rzuchowa. W połowie XIX w. Łańce, podobnie jak Rzuchów należały do Wilhelma Bernharda Otto Mendelssohna. Miejscowość posiada 2 herby: starszy, znany już od 1775 r. który przedstawia rybę ukośnie ustawioną i w lewo pływającą, oraz nowszy, który powstał po 1921 r. Ukazuje rybę w pozycji poziomej i pływającą w prawą stronę. Sołectwo posiada Przedszkole, Świetlicę oraz Straż Pożarną.

5.1.4. Pogrzebień

Pogrzebień jest jedną z najstarszych miejscowości Ziemi Raciborskiej, wspomnianą po raz pierwszy przy okazji fundacji klasztoru w Rudach Raciborskich w 1258 r. Najstarszy źródłowy zapis nazwy miejscowości brzmi Pohrzebynia. Kolejną wzmianka pojawia się w dokumencie z 1264 r., w którym biskup wrocławski Tomasz I zamienia dziesięcinę wsi Poniszowice, płaconą klasztorowi w Rudach, na dziesięcinę poddanych w Pogrzebień. Po śmierci księcia raciborskiego miejscowość przechodzi na ręce klasztoru Dominikanek w Raciborzu. Zakon nie zatrzymuje jednak wspomnianych dóbr i wracają one do księcia. W 1583 r. Pogrzebień oddany został w cesarski zastaw, a z początkiem XVIII w. ziemie księstwa raciborskiego sprzedane zostały szlacheckim nabywcom. W następnych latach miejscowość wielokrotnie zmieniała właścicieli. Zgromadzenie Salezjanów po zakończeniu II wojny światowej przekazało je Siostrze Salezjankom i taki stan pozostaje do dziś. Kościół i parafia w Pogrzebień sięga początków XIV w. Kościół spłonął w 1834 r. Dopiero 16 lat później położono fundamenty i kamień węgielny pod pierwszy kościół murowany w całej okolicy. Kolejna przebudowa nastąpiła w latach 1954 – 59 i taki stan zachował się do chwili obecnej. Pogrzebień posiada herb własny od 1921 r. przedstawiający krzyż i pagórek na którym rosną dwa kwiaty. Pochodzenie nazwy miejscowości nie jest ustalone. Większość źródeł utożsamia ją z położeniem miejscowości na wzgórzu (grzebieniaste położenie), ale spotkać można i taką informację, że pochodzi od grzebania. Miejscowość posiada Szkołę, Przedszkole, Dom Kultury, Bibliotekę Gminną, Straż Pożarną.

5.1.5. Rzuchów

Wieś wzmiankowana w 1479 roku jako własność rodu Rzuchowskich. Od 1603r. Rzuchów należał do Jakuba Buriana Szeligi, który zakupił także wieś Pogrzebień. Po śmierci Jana Szeligi w 1620r. zmienili się jego właściciele. W 1679 roku pojawiła się po raz pierwszy wzmianka o nieistniejącym dziś dworku – villa Rzuchów. Od końca XVII wieku, wieś znajdowała się pomiędzy posiadłościami barona Kotulińskiego, wspomnianego przy opisie sołectwa Łańce. W latach osiemdziesiątych XIX wieku został zbudowany Pałac w Rzuchowie. Po II wojnie światowej pałac został zniszczony, a jego odnowy dokonało Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej, bowiem przez pewien okres mieścił się tam Państwowy Dom Dziecka, w którym znalazło schronienie około 80 dzieci. Obecnie pałac niszczeje i oczekuje kolejnego remontu. Otoczony jest zdewastowanym parkiem krajobrazowym z licznymi krzewami egzotycznymi. Przy wejściu do parku znajduje się kapliczka upamiętniająca Wincentego Kocura, Alfonsa Strączka i Romana Prefeta poległych w walkach o wyzwolenie ziemi śląskiej w III Powstaniu Śląskim. Nazwa miejscowości Rzuchów pochodzi od nazwy osobowej Rzuch (Rzuchowski 1496). Inna nazwa tej miejscowości to Kruk. Rzuchów posiada dwa herby: pierwszy, znany od 1835r. pokazuje wiejski dom i makówkę rosnącą na pagórku obok, natomiast drugi w miejscu makówki ma krzew o trzech liściach. Najcenniejszym zabytkiem Rzuchowa jest XIX w. pałac opisany wcześniej.

5.2. Krajobraz kulturowy gminy

Zespół cech krajobrazu kulturowego obszaru gminy należy postrzegać jako wynik przebiegającego w szerokim horyzoncie czasowym procesu postępujących zmian w krajobrazie naturalnym obszaru gminy, spowodowanych gospodarką człowieka. Do podstawowych składowych elementów krajobrazu kulturowego gminy należą:

- 1) zachowane historyczne elementy rozplanowania wsi;
- 2) układy drożne, z zachowaną historyczną geometrią, często z nawierzchnią brukową i obsadzeniami;

- 3) architektura sakralna;
- 4) architektura świecka, w tym także dobra kultury współczesnej, takie jak kościół w granicach zwartej zabudowy wsi Kornowac;
- 5) założenia pałacowo- parkowe we wsi Pogrzebień i Rzuchów;
- 6) cmentarze i parki.

5.3. Charakterystyka elementów dziedzictwa kulturowego w miejscowościach gminy

Do gminy Kornowac należy pięć sołectw. Tylko w granicach wsi Rzuchów i Pogrzebień występują dwa obiekty wpisane do rejestru Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

- 1) Park z pałacem w Rzuchowie przy ul. Rybnickiej 66, nr rej. Zabytków A/127/81 z dnia 17.12.1981 r. (park krajobrazowy wraz z dworem z 1888 roku, usytuowany na północ od zabudowań wsi ul. Rybnicka 66. Granice ochrony obejmują całość założenia – dwór wraz z parkiem);
- 2) Pałac w Pogrzebieniu przy ul. Brzeskiej 9, nr rej. Zabytków A/179/06 z dnia 27.07.2006 r. (Pałacyk Baidonów, wzniesiony w latach 1885–1887 w stylu historyzmu w tzw. włoskim stylu willowym. Granice ochrony obejmują budynek w obrysie murów zewnętrznych.

W każdym z pięciu sołectw gminy Kornowac, znajduje się szereg obiektów o walorach zabytkowych, wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków. Ich zestawienia zaprezentowano poniżej:

Tabela 6. Obiekty w Gminnej Ewidencji Zabytków

L.P.	Miejscowość	Opis	adres
1.	Kobyła	Kościół pod wezwaniem Niepokalanego Serca NMP z 1936 roku,	
2.		budynek mieszkalny	ul. Główna 25
3.		budynek mieszkalny	ul. Główna 64
4.		budynek mieszkalny	ul. Główna 70
5.		budynek mieszkalny	ul. Leśna 7
6.		budynek mieszkalny	ul. Leśna 20
7.		budynek mieszkalny	ul. Leśna 25
8.		budynek mieszkalny	ul. Leśna 29
9.		budynek Przedszkola	ul. Willowa 25,
10.		kaplica	na skrzyżowaniu ul. Głównej i Markowickiej 1
11.		krzyż kamienny	na skrzyżowaniu ul. Głównej i Markowickiej 1
12.		krzyż kamienny	na skrzyżowaniu ul. Głównej i Leśnej
13.		krzyż drewniany	przy ul. Głównej 63 (od strony ul. Kościelnej)
14.		krzyż kamienny	na końcu ul. Głównej (kierunek Racibórz)
15.		krzyż kamienny	na końcu ul. Markowickiej
16.		krzyż drewniany	na skrzyżowaniu ul. Głównej i Budzińskiej
17.		krzyż kamienny	przy ul. Głównej 13
1.	Kornowac	budynek mieszkalny	ul. Raciborska 42
2.		budynek mieszkalny	ul. Raciborska 117
3.		budynek mieszkalny	ul. Starowiejska 15
4.		budynek mieszkalny	ul. Starowiejska 52
5.		budynek urzędu gminy	ul. Raciborska 48
6.		kaplica św. Jana Nepomucena	ul. Raciborska 111
7.		krzyż kamienny	ul. Raciborska 111
8.		krzyż kamienny	ul. Raciborska 113
9.		kapliczka na rurze	ul. Raciborska naprzeciw nr 63
10.		krzyż kamienny	ul. Raciborska 111

11.		krzyż kamienny	koniec ul. Starowiejskiej
1.	Łańce	budynek mieszkalny	ul. Rzuchowska 2C (zespół dworski)
2.		budynek mieszkalny	ul. Wolności 13
3.		budynek mieszkalny	ul. Wolności 23
4.		budynek mieszkalny	ul. Wolności 27
5.		budynek mieszkalny	ul. Wolności 29
6.		budynek mieszkalny	ul. Wolności 41
7.		budynek mieszkalny	ul. Wolności 51
8.		przedszkole	ul. Szkolna 23
9.		kaplica	ul. Wolności 30B
1.	Pogrzebień	Kościół parafialny pw. św. Bartłomieja - początek XIX wieku	
2.		budynek mieszkalny	ul. Brzezka 1
3.		budynek mieszkalny	ul. Brzezka 2A
4.		budynek mieszkalny	ul. Brzezka 7
5.		budynek mieszkalny	ul. Lubomska 52
6.		budynek mieszkalny	ul. Nowa 6
7.		budynek mieszkalny	ul. Nowa 7
8.		budynek mieszkalny	ul. Pamiątki 20
9.		budynek mieszkalny	ul. Pamiątki 31
10.		budynek mieszkalny	ul. Pamiątki 40
11.		budynek mieszkalny	ul. Pamiątki 47
12.		budynek mieszkalny	ul. Pamiątki 55
13.		budynek mieszkalny	ul. Pamiątki 82
14.		budynek mieszkalny	ul. Wiejska 2
15.		budynek mieszkalny	ul. Wiejska 4
16.		budynek mieszkalny	ul. Wiejska 6
17.		budynek mieszkalny	ul. Wiejska 16
18.		budynek mieszkalny	ul. Wiejska 21
19.		budynek mieszkalny	ul. Wiejska 23
20.		budynek mieszkalny	ul. Wiejska 28
21.		budynek mieszkalny	ul. Wiejska 35
22.		stodoła	ul. Ogrodowa 1
23.		krzyż kamienny	na skrzyżowaniu ul. Brzezkiej i Piaskowej
24.		krzyż kamienny	ul. Wiejska 28
25.		kaplica św. Jana Nepomucena	ul. Ogrodowa 1
26.		kaplica św. Błażeja	ul. Klasztorna 17
27.		krzyż kamienny	na ul. Lubomskiej naprzeciw nr 12
28.		krzyż kamienny	na ul. Lubomskiej – cmentarz
29.		krzyż kamienny	na skrzyżowaniu ul. Lipowej i Pamiątki
30.		krzyż kamienny	ul. Pamiątki nr 82
1.	Rzuchów	budynek mieszkalny	ul. Rybnicka 68A
2.		budynek mieszkalny	ul. Rybnicka 76
3.		budynek mieszkalny	ul. Rybnicka 78
4.		budynek mieszkalny	ul. Rybnicka 80
5.		budynek mieszkalny	ul. Karola Miarki 33
6.		kaplica przy	ul. Karola Miarki 17- 19
7.		krzyż kamienny	ul. Pszowska 27
8.		krzyż drewniany	przy ul. Rybnickiej 70

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków

Oprócz ujętych w powyższej tabeli najcenniejszych obiektów, które ze względu na swe walory architektoniczno - artystyczne zostały objęte ochroną w ramach Gminnej Ewidencji Zabytków, w gminie znajduje się też szereg

obiektów, które należy chronić przed dewastacją i eksponować w krajobrazie. Są to liczne obiekty architektury sakralnej. Ich zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 7. Obiekty architektury sakralnej

L.P.	Miejscowość	Opis	adres
1.	Kobyła	Kaplica i krzyż kamienny	Na skrzyżowaniu ul. Głównej i Markowickiej 1
2.	Kobyła	Krzyż kamienny	na skrzyżowaniu ul. Głównej i Leśnej
3.	Kobyła	Krzyż drewniany	przy ul. Głównej 63 (od strony ul. Kościelnej)
4.	Kobyła	Krzyż kamienny	na końcu ul. Głównej (kier. Racibórz)
5.	Kobyła	Krzyż kamienny	na końcu ul. Markowickiej
6.	Kobyła	Krzyż drewniany	na skrzyżowaniu ul. Głównej i Budzińskiej
7.	Kobyła	Krzyż kamienny	przy ul. Głównej 13
8.	Kobyła	Krzyż kamienny	przy ul. Leśnej
9.	Kornowac	Kaplica św. Jana Nepomucena	przy ul. Raciborskiej 111 (prawa strona)
10.	Kornowac	Krzyż kamienny	przy ul. Raciborskiej 111 (lewa strona)
11.	Kornowac	Krzyż kamienny	przy ul. Raciborskiej 131
12.	Kornowac	Krzyż kamienny	koniec ul. Starowiejskiej
13.	Kornowac	Kapliczka na rurze	ul. Raciborska naprzeciw nr 63
14.	Łańce	Kaplica	ul. Wolności 30B
15.	Pogrzebień	Krzyż kamienny	na skrzyżowaniu ul. Brzezkiej i Piaskowej,
16.	Pogrzebień	Krzyż kamienny	na ul. Wiejskiej 28,
17.	Pogrzebień	Kaplica św. Jana Nepomucena kwartał XDC wieku	ul. Ogrodowa 1,
18.	Pogrzebień	Kaplica św. Błażeja	na ul. Klasztornej 17,
19.	Pogrzebień	Krzyż kamienny	na ul. Lubomskiej naprzeciw nr 12,
20.	Pogrzebień	Krzyż kamienny	na ul. Lubomskiej – cmentarz,
21.	Pogrzebień	Krzyż kamienny	na skrzyżowaniu ul. Lipowej i Pamiątki,
22.	Pogrzebień	Krzyż kamienny	na ul. Pamiątki nr 82
23.	Rzuchów	Kaplica	przy ul. Karola Miarki pomiędzy nr 17 a 19,
24.	Rzuchów	Krzyż kamienny	ul. Pszowska 27,
25.	Rzuchów	Krzyż drewniany	przy ul. Rybnickiej 70.

Źródło: Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Na terenie gminy Kornowac znajdują się obecnie trzy cmentarze. Stare cmentarze, stanowiące zbiorowe groby i mogiły na terenie gminy, wymagają przede wszystkim szczegółowej inwentaryzacji zasobów przyrodniczych i kulturowych, a następnie szeregu zabiegów pielęgnacyjnych i konserwatorskich.

Tabela 8. Wykaz cmentarzy gminy Kornowac

Lp.	Lokalizacja	Charakterystyka
1.	Kobyła	Cmentarz przy ul. Kościelnej
2.	Pogrzebień	Cmentarz przy kościele pw. św. Bartłomieja – mogiła zbiorowa wojenna poległych w trakcie II wojny światowej
3.	Pogrzebień	Cmentarz parafialny – grób zbiorowy wojenny ofiar obozu Polenlager 82 oraz 7 mieszkańców Pogrzebień i Kornowaca pomordowanych w obozach śmierci w latach 1939- 1945

Źródło: Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

5.4. Charakterystyka zasobów dziedzictwa archeologicznego

Obszar gminy posiada umiarkowane pod względem zasobności, udokumentowane zasoby archeologiczne. Ich zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 9. Zestawienie stanowisk archeologicznych we wsi Pogrzebień

Pogrzebień, stan. 1 nr 21 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich	skarb monet miedzianych (stanowisko archiwalne- brak dokładnej lokalizacji)
Pogrzebień, stan. 2 nr 22 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	pradzieje	brązowe naczynie (stanowisko archiwalne- brak dokładnej lokalizacji)
Pogrzebień, stan. 3 nr 23 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	epoka kamienia	krzemienne ostrze (stanowisko archiwalne- brak dokładnej lokalizacji)
Pogrzebień, stan. 4 nr 24 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	epoka kamienia	kamienna siekierka (stanowisko archiwalne- brak dokładnej lokalizacji)
Pogrzebień, stan. 5 nr 25 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
Pogrzebień, stan. 6 nr 26 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze (XIV- XVw.)	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
Pogrzebień, stan. 7 nr 27 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
Pogrzebień, stan. 8 nr 120 na ark. mapy godło - 530.442	śląd osadnictwa	epoka kamienia	
Pogrzebień, stan. 9 nr 121 na ark. mapy godło - 530.442	śląd osadnictwa	Kultura przeworska	
Pogrzebień, stan. 10 nr 122 na ark. mapy godło - 530.442	śląd osadnictwa	epoka kamienia	
Pogrzebień, stan. 10 nr 123 na ark. mapy godło - 530.442	śląd osadnictwa	Kultura przeworska	
Pogrzebień, stan. 10 nr 124 na ark. mapy godło - 530.442	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	

Źródło: Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Tabela 10. Zestawienie stanowisk archeologicznych we wsi Rzuchów

Rzuchów, stan. 1 nr 36 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze (XIII/XIVw.)	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
Rzuchów, stan. 2 nr 37 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
Rzuchów, stan. 3 nr 38 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP

Źródło: Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Tabela 11. Zestawienie stanowisk archeologicznych we wsi Łańce

stan. 1 nr 2 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
stan. 2 nr 3 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
stan. 3 nr 4 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
stan. 4 nr 5 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
stan. 5 nr 6 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze (XIII- XIVw.)	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
stan. 6 nr 7 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze (XIII- XIVw.)	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
stan. 7 nr 8 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
stan. 8 nr 9 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
stan. 9 nr 10 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
stan. 10 nr 11 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze (XIV- XVw.)	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
stan. 11 nr 12 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze (XIV- XVw.)	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
stan. 12 nr 13 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze (XIV- XVw.)	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
stan. 13 nr 14 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze (poł. XVI w.)	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
stan. 14 nr 15 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP

Źródło: Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Tabela 12. Zestawienie stanowisk archeologicznych we wsi Kornowac

stan. 1 nr 28 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	neolit	topór kamienny (stanowisko archiwalne- brak dokładnej lokalizacji)
stan. 2 nr 29 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	pradzieje	toporek kamienny (stanowisko archiwalne- brak dokładnej lokalizacji)
stan. 3tnr 30 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	epoka kamienia	krzemienie (stanowisko archiwalne- brak dokładnej lokalizacji)
stan. 4 nr 31 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	epoka kamienia (neolit)	2 ostrza krzemienne (stanowisko archiwalne- brak dokładnej lokalizacji)
stan. 5 nr 32 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	epoka kamienia (neolit)	topór kamienny (stanowisko archiwalne- brak dokładnej lokalizacji)
stan. 6 nr 33 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	epoka kamienia (neolit) okres wpływów rzymskich	topór kamienny skarb moneta (stanowisko archiwalne- brak dokładnej lokalizacji)
stan. 7 nr 34 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze (XIV- XVw.)	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
stan. 8 nr 35 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP

Źródło: Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Tabela 13. Zestawienie stanowisk archeologicznych we wsi Kobyła

stan. 1 nr 56 na obszarze 101- 41	śląd osadnictwa	epoka kamienia	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP
stan. 2 nr 1 na obszarze 102- 41	śląd osadnictwa	średniowiecze	stanowisko odkryte w trakcie badań AZP

Źródło: Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

6. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

6.1. Oświata

Obiektami realizującym zadania z zakresu oświaty na terenie gminy są:

- 1) szkoły Podstawowe w miejscowościach: Pogrzebień, Kobyła, Rzuchów;
- 2) gimnazjum w miejscowości Kornowac;
- 3) przedszkola gminne:
 - a) 2 oddziały przedszkola w Kobyli,
 - b) 1 w Rzuchowie, 1 w Łańcach,
 - c) 1 w miejscowości Pogrzebień.

Dane Statystyczne na koniec 2014 r. wykazują, iż w gminie Kornowac odsetek dzieci w wieku 3- 6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wynosił niecałe 62%. Do szkół podstawowych uczęszczało łącznie 294 uczniów, natomiast do gimnazjum 158 uczniów.

Funkcjonujące w obszarze gminy obiekty oświaty zapewniają dostęp do niej w wystarczającym stopniu, większość obiektów jest w dobrym stanie technicznym. Ich ilości jest wystarczająca dla obecnych potrzeb biorąc pod uwagę przewidywania stabilnego poziomu ilości mieszkańców, w tym korzystających z opisywanych obiektów oświaty. Rozbudowy wymaga szkoła podstawowa w miejscowości Kobyła.

6.2. Kultura

Podstawowe zadania z zakresu aktywnego uczestnictwa mieszkańców gminy w kulturze oraz współtworzenia jej wartości, sprawują domy kultury i świetlice. W ramach Gminnego Ośrodka Kultury działa Wiejski Dom Kultury w Kobyli przy ul. Głównej oraz Wiejski Dom Kultury we wsi Pogrzebień przy ul. Pamiętki 4. Uzupełnieniem bazy kulturalno - oświatowej są świetlice wiejskie w miejscowościach:

- 1) Łańce;
- 2) Rzuchów;
- 3) Kornowac.

W gminie działają również dwie biblioteki publiczne posiadające łącznie księgozbiór w ilości 19665 woluminów, z czego w ciągu 2010 roku 430 czytelników wypożyczyło 4916 pozycji.

6.3. Sport i rekreacja

Gmina Kornowac dysponuje następującymi obiektami sportu i rekreacji.

- 1) boiska do piłki nożnej w miejscowościach:
 - a) Rzuchów (LKS Strzelec Rzuchów),
 - b) Kobyła (LKS Płomień Kobyła),
 - c) Kornowac (KS Kornowac),
 - d) Pogrzebień (Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej RP);
- 2) boisko do siatki plażowej wsi Pogrzebień (Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej RP);
- 3) hala sportowa z widownią w Kornowacu w Gimnazjum im. Jana Pawła II;
- 4) system szlaków rowerowych zrealizowany w ramach projektu „Rowerem po Śląsku”;
- 5) pieszy szlak turystyczny młodzieży Josepha von Eichendorffa z Łubowic do Pogrzebienia.

6.4. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy funkcjonują następujące obiekty opieki zdrowotnej:

- 1) KRISMED Poradnia Medycyny Rodzinnej NZOZ w Kornowacu;
- 2) Ośrodek Zdrowia Servimed S.C. w Kobyli;
- 3) 2 prywatne gabinety stomatologiczne w Kornowacu.

6.5. Opieka Społeczna

Zgodnie z regulacją prawną zawartą w ustawie o pomocy społecznej, w gminie działa Ośrodek Pomocy Społecznej w Kornowacu, który realizuje zadania statutowe na terenie gminy. Ponadto na terenie wsi Kornowac działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Na terenach wsi Rzuchów i Pogrzebień działają świetlice środowiskowe.

6.6. Obiekty usług publicznych i administracji

Wśród instytucji i obiektów administracji samorządowej, państwowej i innych, na terenie gminy znajdują się:

- 1) Urząd Gminy Kornowac;
- 2) Gminny Ośrodek Kultury;
- 3) Miejska Biblioteka Publiczna;
- 4) Gminna Biblioteka Publiczna z siedzibą w Kobyli;
- 5) Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Pogrzebieniu;
- 6) Ochotnicza Straż Pożarna w Łańcach, Kobyli, Rzuchowie i Pogrzebieniu;
- 7) Zespół Szkolno- Przedszkolny w Pogrzebieniu;
- 8) Zespół Szkolno- Przedszkolny w Kobyli;
- 9) Zespół Szkolno- Przedszkolny w Rzuchowie;
- 10) Urząd Pocztowy;
- 11) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 12) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kornowacu;
- 13) KRISMED Poradnia Medycyny Rodzinnej NZOZ w Kornowacu.

6.7. Rynek pracy

W gminie brak jest większych zakładów przemysłowych, brak także rozwiniętego przemysłu rolno- spożywczego oraz większych ośrodków handlowo- usługowych. Rolnictwo jest dominującą formą działalności gospodarczej. Walory przyrodnicze i krajobrazowe, jak i sąsiedztwo dużych ważnych ośrodków regionalnych takich jak Racibórz, Rybnik sprzyjają inwestycjom w zakresie budownictwa jednorodzinnego jak i rozwoju turystyki na jej terenie. Wiąże się z powstawaniem nowych miejsc pracy oraz dogodnymi warunkami do wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców poprzez zakładanie działalności gospodarczej w branży usług związanych z turystyką i rekreacją.

Tabela 14. Rynek pracy w gminie Kornowac– stan na koniec 2012 r.

Pracujący		Bezrobotni zarejestrowani	
mężczyźni	91	mężczyźni	45
kobiety	177	kobiety	55
ogółem	268	ogółem	100

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS 2014

Z danych statystycznych udostępnionych przez Bank Danych Lokalnych GUS wynika, iż liczba osób bezrobotnych zdecydowanie spadła po 2006 roku. W 2007r. była aż o 30% mniejsza niż w roku poprzednim. Jednak od 2010r. liczba ta znów systematycznie wzrasta, średnio o nieco ponad 10 osób każdego roku.

Wykaz pracujących w poszczególnych sektorach wskazuje, iż najwięcej osób znajduje zatrudnienie w sektorze usługowym, w tym w większości w usługach nierynkowych. Zjawisko to jest niekorzystne z punktu widzenia gospodarki rynkowej. Mała dostępność do miejsc pracy w obszarze gminy skutkuje poszukiwaniem możliwości zatrudnienia w gminach przyległych, głównie w większych ośrodkach miejskich jak Racibórz, Rybnik, Rydułtowy.

6.8. Jakość życia mieszkańców

Na jakość życia mieszkańców gminy wpływa szereg czynników. Pozytywny wpływ z pewnością gwarantuje czyste środowisko naturalne o znacznych walorach przyrodniczych, niski stopień zurbanizowania gminy oraz brak zakładów przemysłowych będących źródłem zanieczyszczeń emisji przemysłowej.

Gmina posiada infrastrukturę wodociagową i telefoniczną oraz częściowo gazyfikacyjną. Niestety stan infrastruktury wodociagowej w sołectwach Kornowac i Pogrzebień jest niezadowolający.

Zagrożeniem dla środowiska naturalnego i jednocześnie czynnikiem wpływającym negatywnie na jakość życia w gminie jest niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacyjna, która obniża warunki i standard zamieszkiwania.

Istotnym czynnikiem są także warunki mieszkaniowe w gminie. Według danych statystycznych udostępnionych przez Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2012 roku, liczba mieszkań wynosiła 1402 i jest to tylko o 1% więcej niż w roku poprzednim. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wynosiła na koniec 2014r. 31m² i była to wartość identyczna, jak w roku poprzednim.

Na niekorzystną sytuację społeczno- ekonomiczną mieszkańców gminy wpływa także niezadowolający stan infrastruktury edukacyjnej i oświatowej, a poprzez to niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych.

Rolniczy charakter gminy i bardzo niskie uprzemysłowienie ma wpływ na strukturę zatrudnienia. Wskutek przeobrażeń na rynku pracy w ostatnich latach, głównie w rolnictwie, gmina boryka się z problemem bezrobocia.

7. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Ze względu na uwarunkowania naturalne obszaru, w gminie Kornowac nie występują poważne zagrożenia dla ludności i jej mienia. Ewentualnymi zagrożeniami mogą być lokalne podtopienia spowodowane wystąpieniem z brzegów cieków wodnych. Zagrożenie powodzią jest jednak znikome, występuje jedynie w Rzuchowie i dotyczy dwóch gospodarstw i kilku użytków zielonych. Południowa część obszaru miejscowości Pogrzebień leży w zasięgu terasy zalewowej Odry, na terenach tych nie ma jednak zabudowy, przewiduje się objęcie ich w przyszłości zasięgiem zbiornika przeciwpowodziowego "Racibórz Dolny".

Zagrożenie może także stanowić miejscowe osuwanie się mas ziemnych ze stromych zboczy spowodowane gwałtownymi ulewami. W obszarze gminy udokumentowano łącznie 33 osuwiska o zróżnicowanej powierzchni i budowie geologicznej. Większość z nich budują gliny i piaski, dominują osuwiska nieaktywne lub aktywne okresowo (ryzyko wystąpienia zagrożeń związanych z osuwaniem się mas ziemnych wzrasta tam podczas opadów atmosferycznych). Wymienione osuwiska zostały zinwentaryzowane i skartowane w ramach rejestru osuwisk na obszarze Powiatu Raciborskiego. Opisywane wyżej obszary są zlokalizowane poza terenami przeznaczonymi w studium pod rozwój zabudowy, co minimalizuje potencjalny wpływ ewentualnych ruchów mas ziemnych na wywoływanie szkód dla ludności i jej mienia.

Innym ewentualnym zagrożeniem jest ryzyko wystąpienia katastrof komunikacyjnych na odcinkach dróg wojewódzkich nr 933, 935 i 923. Wskazane ciągi komunikacyjne mają znaczenie regionalne i przenoszą znaczny ruch osobowy. Jednak ryzyko wystąpienia katastrofy w transporcie lądowym na tych trasach jest niewielkie i dotyczy głównie krótkich fragmentów przebiegających przez tereny zabudowane.

8. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Na podstawie zebranych informacji, analizy poszczególnych elementów diagnozy stanu zagospodarowania przestrzennego gminy oraz jej uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, gminę Kornowac można scharakteryzować w następujący sposób:

- 1) jej położenie jest atrakcyjne ze względu na bliskość do ważniejszych miast województwa śląskiego: Raciborza, Rybnika i Wodzisławia;
- 2) posiada bogate zasoby środowiska przyrodniczego i kulturowego, leży na obrzeżach Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”, na jej terenie zlokalizowane są liczne punkty widokowe oraz cenne zabytki architektury;
- 3) ze względu na środowisko naturalne i kulturowe posiada potencjał do rozwoju turystyki i rekreacji różnych form skierowanych do różnych grup odbiorców;
- 4) posiada możliwości do utrzymania i rozwoju rolnictwa, w tym przetwórstwa rolno- spożywczego, ze względu na sprzyjające warunki klimatyczne z długim okresem wegetacyjnym;
- 5) posiada rezerwy terenowe dla wprowadzenia nowej zabudowy mieszkaniowej w atrakcyjnych przyrodniczo lokalizacjach;
- 6) dysponuje potencjałem do rozwoju gospodarczego ze względu na duży udział ludności w wieku produkcyjnym.

Czynnikami, które stanowią potencjalne ograniczenia dla rozwoju gminy są:

- 1) słabo rozwinięta gospodarka wodno- ściekowa, związana z brakiem systemu odprowadzania ścieków sanitarnych i niezadowalającym stanem sieci wodociągowej z części obszarów miejscowości Pogrzebień i Kornowac oraz niedostateczne uzbrojenie rezerw terenowych przeznaczonych do rozwoju zabudowy;
- 2) niewystarczający poziom techniczny infrastruktury drogowej oraz niewystarczająca sieć dróg lokalnych;
- 3) niewystarczający poziom i dostęp do usług publicznych, m.in. edukacji, kultury;
- 4) wysoki udział gleb niskoprodukcyjnych, niska rentowność gospodarstw rolnych oraz słabo rozwinięty sektor usług rolniczych;
- 5) brak infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej;
- 6) bezrobocie, brak nowych inwestycji i nowych miejsc pracy.

Do istotniejszych potrzeb rozwoju gminy należy rozwijanie uzbrojenia terenu na obszarach rozwoju zabudowy miejscowości gminy, stanowiących zaplecze dla inwestowania w zasięgu oddziaływania miast Racibórz czy Rydułtowy. Nie mniej ważnym elementem pozostaje potrzeba rozwoju układu komunikacyjnego obszaru, szczególnie układu dróg wojewódzkich i powiatowych, dla polepszenia warunków tranzytu ruchu pojazdów przez obszar gminy oraz zapewnienia ochrony terenów zabudowanym przed uciążliwościami związanymi z emisją hałasu i zanieczyszczeń powietrza w obszarach zabudowy.

Gmina posiada możliwości realizacji tych potrzeb. W obszarze gminy istnieje rezerwa terenu niezbędna do budowy obwodnic drogi wojewódzkiej. Istnieją techniczne możliwości wytyczenia obejść drogowych wszystkich miejscowości szczególnie narażonych na niekorzystne oddziaływania ruchu kołowego pojazdów.

9. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Powierzchnia gminy wynosi 2620 ha, z czego 2129 ha stanowią użytki rolne zajmujące ponad 81 % całej powierzchni. Tak wysoki udział procentowy użytków rolnych przesądza o rolniczym charakterze gminy. Wśród użytków rolnych zdecydowanie dominują grunty orne zajmujące 1730 ha, znacznie mniejszy udział przypada na łąki- 274 ha, sady- 65 ha oraz pastwiska - 60 ha. Blisko 10 % powierzchni gminy zajmują lasy i grunty leśne. Lasy znajdują się w obszarze Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach i należą w zdecydowanej większości do Nadleśnictwa Rybnik.

Tabela 15. Struktura użytkowania gruntów

L.p.	Rodzaj gruntów	Powierzchnia ha	udział w %
1.	Lasy i grunty leśne	252	9,6
	Użytki rolne	2129	81
		81,3	
		0,0	
		0,0	
		0,0	
2.	Wody	22	0,8
3.	mieszaniowe wielorodzinne	1	0,1
4.	mieszaniowe jednorodzinne	130	5,0
5.	usługowe	23	0,9
6.	produkcyjne	5	0,2
7.	komunikacyjne	39	1,5
8.	inne	11	0,4
Razem:		2620	100

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS 2014

10. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

10.1. Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”

Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich” został utworzony w 1993 roku na podstawie rozporządzenia Wojewody Katowickiego Nr 181/93 z dnia 23 listopada 1993 r. (Dz. Urz. Woj. Katow. Nr 15, poz. 130) zmienionego rozporządzeniem Wojewody Śląskiego Nr 37/2000 z dnia 28 września 2000 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 35, poz. 548). Jest to obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe.

Celem utworzenia Parku obejmującego tereny leśne, obszary rzek i stawów, upraw rolnych i zabudowań jest zachowanie, ochrona i popularyzacja walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Ziemi raciborskiej oraz Ziemi Rybnickiej. Kompleks całego parku znajduje się na terenie kilku gmin i zajmuje powierzchnię 493km², w tym w obszarze parku znajduje się 0,7km² gminy Kornowac, a w obszarze otuliny parku 12,1km². Park stanowi naturalny pomost ekologiczny pomiędzy dolinami Odry i Wisły oraz strefami podgórskimi Karpat i Sudetów. Charakteryzuje się atrakcyjnością przyrodniczą związaną z zachowaną szatą roślinną i

uksztaltowaniem terenu oraz dużymi wartościami kulturowymi zapoczątkowanymi przez leśno- rybacką gospodarkę cystersów.

Nieznaczną część obszaru gminy w rejonie miejscowości Kobyla i Łańce leży w granicach parku, obejmuje przede wszystkim tereny lasów. Północna część obszaru gminy leży w granicach otuliny Parku, jej zasięg wyznacza droga wojewódzka Nr 935.

10.2. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to forma ochrony indywidualnej, obejmuje ona pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno- pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów. Do pomników przyrody zaliczamy drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, grupy drzew, aleje, źródła, wodospady, skałki, jary, głazy narzutowe i inne.

Kryterium uznania drzewa za pomnik przyrody jest jego obwód mierzony na wysokości 130 cm od powierzchni ziemi, określony indywidualnie dla poszczególnych gatunków. Uznanie za pomnik przyrody następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy, określającego lokalizację i nazwę obiektu, a także ograniczenia i zakazy obowiązujące w bezpośrednim sąsiedztwie obiektu chronionego. Pomniki przyrody są ważnym elementem składowym krajobrazu, podnoszą jego piękno, zwiększają różnorodność.

Ochroną w formie pomnika przyrody na terenie gminy Kornowac został objęty dąb szypułkowy, zlokalizowany w Rzuchowie przy ul. Rybnickiej, w parku pałacowym (uznany za pomnik Decyzją nr RL- OP- b/31/63- 272 w Katowicach z dnia 07.08.1963 r Rozporządzenia nr 20/05 Wojewody Śląskiego z dnia 16 czerwca 2005 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody. Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z dnia 27 czerwca 2005 r. nr 81 poz. 2196.).

10.3. Użytek Ekologiczny „Bociek”

Użytki ekologiczne to pozostałości ekosystemów, których ochrona ma szczególne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. Na obszarze Gminy istnieje użytek ekologiczny „Bociek” w Pogrzebień. Został ustanowiony uchwałą Rady Gminy Kornowac w 1996 r. w celu ochrony miejsca gniazdowania ptaków (występuje tu ok. 30 gatunków ptaków, w tym 28 lęgowych) i rzadkich gatunków roślinności stepowej.

10.4. Obiekty przyrodnicze nie objęte prawnymi formami ochrony przyrody

Poza walorami przyrodniczymi ujętymi w ramy prawnej ochrony zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody, na terenie gminy występuje wiele cennych i wyróżniających się obiektów przyrodniczo – krajobrazowych, są to:

- 1) las „Widok” w miejscowości Pogrzebień;
- 2) las „Lutoń” w miejscowości Pogrzebień;
- 3) las „Żytka” w miejscowościach Żytka - Kobyla – Łańce;
- 4) las „Borek” w miejscowościach Łańce – Rzuchów;
- 5) las „Dąbrowiak” w miejscowości Rzuchów;
- 6) stawy w miejscowości Rzuchów;
- 7) stawy w miejscowości Łańce;
- 8) stawy przysiółka Potoki, w miejscowości Kornowac;
- 9) stawy przysiółka Konotki w miejscowości Pogrzebień;
- 10) storczyki szerokolistne pod lasem Łaziska;
- 11) „krasikon wodny” w miejscowości Łańce;
- 12) róża francuska koło użytku „Bociek”.

11. OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Zagrożenie może także stanowić miejscowe osuwanie się mas ziemnych ze stromych zboczy spowodowane gwałtownymi ulewami. W obszarze gminy udokumentowano łącznie 33 osuwiska o zróżnicowanej powierzchni i budowie geologicznej. Większość z nich budują gliny i piaski, dominują osuwiska nieaktywne lub aktywne okresowo (ryzyko wystąpienia zagrożeń związanych z osuwaniem się mas ziemnych wzrasta tam podczas opadów atmosferycznych). Wymienione osuwiska zostały zinwentaryzowane i skartowane w ramach rejestru osuwisk na obszarze Powiatu Raciborskiego. Opisywane wyżej obszary są zlokalizowane poza terenami przeznaczonymi w studium pod rozwój zabudowy, co minimalizuje potencjalny wpływ ewentualnych ruchów mas ziemnych na wywoływanie szkód dla ludności i jej mienia.

12. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN ORAZ ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH, TERENY GÓRNICZE WYZNACZONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

12.1. Tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych

Zgodnie z waloryzacją środowiska województwa śląskiego we wschodniej części gminy występują złoża metanu na głębokości do 1000 m oraz na złoża węgla, które na terenie gminy nie są eksploatowane. Eksploatacja węgla odbywa się w gminach sąsiednich (najbliższy zakład górniczy – to KWK „Rydułtowy – Anna” Kompani Węglowej).

W granicach gminy zawiera się zasięg:

- 1) złóż surowców mineralnych:
 - a) Anna- węgle kamienne,
 - b) Rydułtowy- węgle kamienne,
 - c) Racibórz II Zbiornik 5- kruszywa naturalne,
 - d) Racibórz II Zbiornik 6- kruszywa naturalne;
- 2) obszarów górniczych:
 - a) Rydułtowy I,
 - b) Racibórz II Zbiornik 5- 1.
 - c) Racibórz II - Ceramot II Motyka;
- 3) terenów górniczych:
 - a) Rydułtowy I,
 - b) Racibórz II Zbiornik 5- 1,
 - c) Racibórz II - Ceramot II Motyka.

12.2. Wody podziemne

Analizowany obszar wchodzi w skład raciborskiego regionu hydrogeologicznego z poziomami wodonośnymi w czwartorzędowych piaskach i żwirach. Czwartorzędowe poziomy wodonośne ze względu na brak izolacji od powierzchni terenu charakteryzują się dużą podatnością na zanieczyszczenia. Na terenie gminy czwartorzędowe zasoby wód podziemnych obejmujące centralną część gminy, wg Rożkowskiego (1997 r.), zostały zakwalifikowane do Użytkowego Poziomu Wód Podziemnych Q1 – Rejonu Górnej Odry. W obrębie UPWP Q1 można wyróżnić 1 - 3 pięter wodonośnych zbudowanych z piasków i żwirów, rozdzielonych słabo przepuszczalnymi mułami i glinami. Zwierciadło pierwszego piętra wodonośnego zalega już na głębokości 2 m, a w dolinach rzek nawet bezpośrednio pod powierzchnią terenu. Z uwagi na niedostateczną izolację poziomu wodonośnego od powierzchni, tereny w rejonie doliny Odry zaliczono do obszarów o wysokim stopniu zagrożenia. Zbiornik został zaliczony do klas o niższych walorach użytkowych z uwagi na zanieczyszczenia i małe zasoby wód.

13. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

13.1. Komunikacja drogowa

Gmina Kornowac posiada korzystne zewnętrzne powiązania komunikacyjne z ważnymi ośrodkami regionalnymi (Racibórz, Katowice, Pszczyna, Cieszyn, Opole) jak i sąsiednimi gminami, posiada dogodne położenie w sąsiedztwie głównych ciągów komunikacyjnych regionu, przez jej teren przebiegają trzy drogi wojewódzkie. W połączeniach lokalnych najważniejszą rolę odgrywają drogi gminne i powiatowe.

Zgodnie z danymi Urzędu Statystycznego w Katowicach na terenie gminy Kornowac łączna długość dróg gminnych wynosi 74 km, w tym 23 km to drogi o nawierzchni twardej, 11km o nawierzchni twardej ulepszonej i aż 40km dróg o nawierzchni gruntowej. Sieć dróg lokalnych jest niewystarczająca.

Tabela 16. Zestawienie dróg wojewódzkich

L.p.	Nr drogi	Przebieg drogi
1.	935	Racibórz- Rybnik- Pszczyna
2.	933	Racibórz - Jastrzębie Zdrój – Pszczyna – Oświęcim – Chrzanów
4.	923	Rzuchów – Dzieźmierz – Żytna - Raszyce

Źródło: www.zdw.katowice.pl

Tabela 17. Zestawienie dróg powiatowych

L.p.	Nr drogi	Przebieg drogi
1.	S3538	Pogrzebień
2.	S3540	Pogrzebień
4.	S3541	Pogrzebień
5.	S3543	Pogrzebień (ul. Pamiętki ul. Brzezka)
6.	S3544	Pogrzebień (ul. Lubomska)
7.	S3545	Pogrzebień (ul. Potoki) – Rzuchów (ul. Lęgów i ul. Kolonia)
8.	S3512	Kobyła (ul. Główna)

Źródło: www.zdw.katowice.pl

13.2. Komunikacja zbiorowa

Komunikację zbiorową w gminie zapewnia komunikacja autobusowa. Przystanki autobusowe znajdują się we wszystkich miejscowościach gminy. Gmina Kornowac posiada połączenia autobusowe obsługiwane przez PKS w Raciborzu Sp. z o.o., z większymi miastami takimi jak: Bielsko- Biała, Cieszyn, Nowy Sącz, Opole, Rybnik, Sucha Beskidzka, Wrocław, Zakopane. Autobusy do wymienionych miejscowości wyruszają z miejscowości Kornowac w większości połączeń raz w ciągu dnia. Tylko połączenie z Cieszynem, Opolem i Wrocławiem możliwe jest dwa razy w ciągu dnia. Z pozostałych miejscowości gminy autobusy wyruszają tylko do pobliskich miejscowości, m.in. Lyski, Rydułtowy, Rogów.

Podsumowując, komunikacja zbiorowa w obszarze gminy jest słabo rozwinięta, wiąże się to przede wszystkim z małym potokiem ruchu podróżnych, a co za tym idzie niską opłacalnością utrzymywania sieci połączeń autobusowych. Podstawowym środkiem transportu pozostaje samochód, zarówno w zakresie codziennych podróży związanych z zatrudnieniem jak i związanych z bardziej odległymi celami podróży.

13.3. Komunikacja kolejowa

Przez południową część obszaru gminy przebiega odcinek linii kolejowej relacji Racibórz Markowice- Chałupki. Linia jest wyłączona z ruchu pasażerskiego, okresowo wykorzystuje się ją do przewozów towarowych. Linia ta nie ma znaczenia dla obsługi komunikacyjnej obszaru gminy.

13.4. Komunikacja rowerowa

W skali lokalnej komunikacja rowerowa pozostaje jednym często wykorzystywanych środków transportu. Walory przyrodnicze i krajobrazowe obszaru gminy predestynują ją do rozwoju turystyki rowerowej.

W ramach programu INTERREG III A 2004- 2006 Czechy- Polska współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego zrealizowano mikroprojekt pn. "Rowerem po Śląsku". Zakres projektu objął wykonanie tras rowerowych w Gminie Kornowac. Utworzone na terenie Gminy ramach projektu ścieżki rowerowe poszerzyły zakres tras rowerowych i połączyły trasy rowerowe w rejonie transgranicznym po stronie polskiej i czeskiej. Odcinki tras rowerowych w gminie, o łącznej długości 38,7 km oznakowano 436 tablicami, znakami i kierunkowskazami. Przebiegają głównie drogami lokalnymi o małym natężeniu ruchu, gmina nie dysponuje ścieżkami rowerowymi o wydzielonej nawierzchni.

W granicach gminy oznakowano następujące trasy rowerowe:

- 1) nr 326- s (z Kornowaca przez Kobylę, Żytnę, Łańce, Rzuchów, Lęgow, Kolonię Kornowacką, Potoki, Pogrzebień do Kornowaca);
- 2) nr 317- n (Obora- Arboretum- Las Obora- Kobyla- Łańce- Kornowac- Lęgow- Krzyżkowice- Pszowskie Doły- Stara Maszyna- Pszów- Szybik).

13.4. Zaopatrzenie w wodę

Gmina nie posiada własnych ujęć wody, jest zaopatrywana z zewnętrznego układu wodociągów. Gminę obsługują w tym zakresie trzy spółki, które zakupują uzdatnioną wodę od podmiotów zewnętrznych. Za zakupioną wodę spółki wodociągowe rozliczają się na podstawie odczytów wodomierzy głównych (przesyłowych). Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w gminie wynosi ogółem 43,2 km. Średni stopień zwodociągowania gminy wynosi 98%, a w poszczególnych sołectwach przedstawia się następująco:

- 1) Kobyla - 98%;
- 2) Kornowac - 99%;
- 3) Łańce - 97%;
- 4) Pogrzebień - 98%;
- 5) Rzuchów - 98%.

System zaopatrzenia poszczególnych miejscowości w wodę jest następujący:

- 1) Spółka Wodociągowa Pogrzebień- Kornowac zaopatruje sołectwa Kornowac i Pogrzebień, stan wodociągów ze stali określa się jako bardzo zły, a PCV jako średni,
- 2) Spółka Wodociągowa Kobyla- Łańce zaopatruje sołectwa Kobyla i Łańce, stan wodociągów wykonanych z PCV określa się jako dobry,
- 3) Spółka Wodociągowa Rzuchów / Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Wodzisławiu Śląskim – zaopatruje Sołectwo Rzuchów oraz przysiółki Kolonia Kornowacka (sołectwo Kornowac) i Potoki (sołectwo Pogrzebień).

W granicach gminy, w obrębie geodezyjnym miejscowości Łańce rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach nr 1/2010 z dnia 01- 03- 2010 ustanowiono strefę ochronną ujęcia wody podziemnej dla źródła Borek. Ujęcie dostarcza wodę użytkową dla sołectwa Pstrężna w sąsiedniej gminie Lyski.

13.6. Odprowadzenie i unieszkodliwienie ścieków

Obszar gminy nie jest w pełni skanalizowany. Mieszkańcy nie korzystają ze zbiorowego systemu oczyszczania ścieków komunalnych. Wskaźnik skanalizowania wynosi 7,8%. Wybudowano przepompownię ścieków wraz z kolektorem tłocznym doprowadzającym ścieki do dz. Markowice w Raciborzu, a także około 8 km kanalizacji sanitarnej (wraz z przyłączami) we wsi Kobyla. Łączna długość wybudowanego systemu kanalizacji sanitarnej wynosi 9 km.

Budynki nie włączone do gminnej sieci kanalizacyjnej wyposażone są w szamba o różnym stanie technicznym. Obecnie na terenie gminy brak jest oczyszczalni przyzgodowych.

Wykaz podmiotów posiadających zezwolenie Wójta Gminy Kornowac na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych przedstawia się następująco:

- 1) Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Raciborzu;
- 2) Remondis Sp. z o.o. w Kędzierzynie – Koźle;
- 3) Eco- Gryt w Rydułtowach;
- 4) Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nowoczesna” w Raciborzu;
- 5) Zenon Palica – Racibórz.

Gmina Kornowac jest uczestnikiem Porozumienia Gmin Dorzecza Górnej Odry mającego na celu uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej w powiecie raciborskim. Porozumienie zostało zawarte pomiędzy gminami: Racibórz, Kornowac, Nędza, Rudnik, Kuźnia Raciborska, Krzyżanowice i Pietrowice Wielkie. W ramach Porozumienia został przygotowany projekt inwestycyjny obejmujący budowę kanalizacji sanitarnej z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni w Raciborzu.

13.7. Kanalizacja deszczowa

Oprócz ścieków bytowych i gospodarczych na terenie gminy odrębnym zagadnieniem pozostaje gospodarowanie wodami opadowymi. Ten rodzaj ścieków związany jest z występowaniem zwartej zabudowy z małą ilością odsłoniętej gleby. Konieczne jest zatem zbieranie tych wód i odprowadzanie poza obręb miejscowości.

Według danych z Urzędu Gminy Kornowac na terenie gminy funkcjonuje 10 km kanalizacji deszczowej wykonanej z rur betonowych. Stan techniczny kanalizacji można określić jako średni. Kanalizacja umiejscowiona jest przy głównych ciągach komunikacyjnych. Wody deszczowe z kanalizacji odprowadzane są do przydrożnych rowów, a dalej do cieków powierzchniowych.

13.8. Zaopatrzenie w ciepło i gaz

W obszarze gminy eksploatowane są następujące gazociągi wysokiego ciśnienia oraz obiekty systemu przesyłowego:

- 1) gazociąg DN 300 PN 1,6 MPa relacji Radlin- Racibórz;
- 2) gazociąg DN 150 PN 1,6 MPa odgałęzienie do Stacji Gazowej Rzuchów;
- 3) gazociąg DN 150DN/ 100 PN 1,6 MPa odgałęzienie do Stacji Gazowej Kornowac- Pogrzebień;
- 4) obiekt systemu przesyłowego- Stacji Gazowej Rzuchów, $Q= 3\ 200\ \text{nm}^3/\text{h}$;
- 5) obiekt systemu przesyłowego- Stacji Gazowej Kornowac- Pogrzebień, $Q= 3\ 200\ \text{nm}^3/\text{h}$.

Zaopatrzenie w gaz obszaru gminy następuje poprzez gazociąg wysokiego ciśnienia DN 300 PN 1,6 MPa relacji Radlin- Racibórz.

W granicach gminy nie wyklucza się istnienia innych nie wykazanych urządzeń podziemnych do przesyłu gazu, w tym nieczynnego gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300.

Gmina nie posiada scentralizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. Budynki mieszkalne posiadają indywidualne źródła ciepła. Ze względu na charakter zabudowy, składającej się w przeważającej większości z zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej, stosowanie indywidualnych źródeł ciepła pozostaje podstawowym sposobem zaopatrzenia w ciepło dla celów ogrzewania dla gospodarstw domowych.

13.9. Elektroenergetyka

Przez obszar gminy przebiegają trzy odcinki przesyłowych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia:

- 1) 110 kV dwutorowa Rydułtowy – Racibórz;
- 2) 400 kV Opole Dobrzeń – Rybnik Wielopole;
- 3) 400 kV Rybnik – Noszowice.

Gmina jest w pełni zelektryfikowana. Energia elektryczna jest rozprowadzana za pośrednictwem linii średniego napięcia 20kV oraz system stacji transformatorowych 20kV. W obszarze gminy nie zlokalizowano Głównego Punktu Zasilania. Obsługa obszaru gminy w zakresie zasilania w energię elektryczną jest na wystarczającym poziomie. Większość stacji transformatorowych dysponuje nadwyżką mocy, mogącą przejąć zasilanie planowanych terenów zabudowy.

13.10. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

Z uwagi na znaczny udział powierzchni gruntów ornych na terenach Gminy Kornowac istnieje tu potencjalnie możliwość wykorzystania biomasy jako paliwa energetycznego, szczególnie przez zakładanie plantacji roślin energetycznych, wykorzystanie słomy, czy odpadów drzewnych.

W obszarze gminy nie występują obszary wskazane do rozwoju energetyki wiatrowej, nie występują tu też inne tereny służące produkcji energii ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 100kV.

13.11. Telekomunikacja

Obszar gminy, należący do katowickiej strefy numeracyjnej, pokrywa sieć telefoniczna TP S.A., zapewniająca możliwość podłączenia wszystkich miejscowości. Oprócz telefonii stacjonarnej, cała gmina znajduje się w zasięgu sieci komórkowej. Znajdują się tu stacje bazowe operatorów: Plus Polkomtel oraz Orange.

Tabela 18. Zestawienie stacji bazowych telefonii komórkowej w obszarze gminy

Lp.	Lokalizacja	Sieć
1.	Rzuchów	Plus
2.	Pogrzebień	Orange

Źródło: mapa.btsearch.pl

Problemem obszaru gminy pozostaje dostęp do szerokopasmowego Internetu, obecnie ograniczony przez przepustowość istniejącej sieci przewodowej i wymagający poprawy.

13.12. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadowa w gminie oparta jest o składowisko odpadów komunalnych w Knurowie (firma Komart) oraz składowisko w Kamieńsku (firma Eko Centrum Sater Kamieński Sp. z o.o.). Gmina prowadzi selektywną zbiórkę odpadów.

W zakresie zbiórki i usuwania odpadów komunalnych gmina obsługiwana jest przez następujące podmioty: Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. z Raciborza, „Naprzód” Sp. z o.o. w Rydułtowach i Rethmann PUS Sp. z o.o. W ramach planu gospodarki odpadami zostały przeprowadzone analizy dotyczące zmian w gospodarce odpadami. W nadchodzących latach nastąpić będzie stopniowy wzrost ilości odpadów wytwarzanych na terenie gminy.

14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Do zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych należą zadania zapisane w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego województwa górnośląskiego. Jako inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ustala się:

- 1) budowę drogi ekspresowej Racibórz- Rybnik,
- 2) modernizację odcinków dróg wojewódzkich i powiatowych.

Do zadań zapisanych w rządowym Programie dla Odry – 2006 w obszarze gminy należy budowa zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny. Program dla Odry – 2006 po przyjęciu go przez radę Ministrów uzyskał status dokumentu rządowego. Po przygotowaniu stosownej ustawy oraz przeprowadzeniu procesu legislacyjnego

Sejm RP uchwalił 6 lipca 2001 roku ustawę o ustanowieniu programu wieloletniego „Programu dla Odry – 2006”. Pełnomocnikiem Rządu do jego realizacji jest Wojewoda Dolnośląski.

15. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Część obszaru gminy w rejonie miejscowości Pogrzebień jest położona w dolinie Odry. Do obszarów, na których może dochodzić do podniesienia poziomu wód gruntowych i podstopień należy część terenów w rejonie wymienionej miejscowości. Obszar ten jest przeznaczony do wyłączenia z zabudowy dla potrzeb budowy zbiornika retencyjnego Racibórz Dolny.

CZĘŚĆ II- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. WPROWADZENIE

W oparciu o diagnozę uwarunkowań gminy Kornowac wynika, iż jej przyszłościowy rozwój powinien się opierać głównie o:

- 1) rozwój zabudowy mieszkaniowej, głównie jednorodzinnej;
- 2) rolnictwo i rozwój terenów wiejskich, w tym usług i przetwórstwa rolno- spożywczego;
- 3) turystykę i rekreację.

Podstawowym celem rozwoju społeczno- gospodarczego i przestrzennego gminy jest uzyskanie struktury przestrzennej terenów zabudowanych, która w zrównoważony sposób wykorzystuje walory przyrodnicze i kulturowe gminy oraz jej zasoby i potencjał dla potrzeb rozwoju. Cel ten będzie realizowany przez następujące grupy działań:

- 1) poprawę jakości życia mieszkańców (m.in. poprawa infrastruktury technicznej, zapewnienie zasobów mieszkaniowych, usprawnienie systemu komunikacji).
- 2) rozwój gospodarczy gminy czyli uzyskanie wzrostu gospodarczego i zwiększenie efektywności gospodarowania przy wykorzystaniu walorów gminy (poprawa aktywności gospodarczej).
- 3) budowę kompleksowego systemu ochrony przyrody i krajobrazu oraz poprawę stanu środowiska.
- 4) pełne wykorzystanie przyjętych zasad ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska przyrodniczego oraz jego rewitalizacji w procesy zrównoważonego rozwoju społeczno- gospodarczego i przestrzennego.
- 5) ochronę dziedzictwa kulturowego, służąca utrwaleniu tożsamości miasta i gminy.
- 6) uzyskanie wysokich standardów i ładu przestrzennego miejscowości gminy.

2. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

W toku realizacji zapisów studium dojdzie do zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów. W największym stopniu zmiany te będą dotyczyć powiększania się terenów zabudowy kosztem terenów wykorzystywanych rolniczo. Podstawowe typy zabudowy, tworzące elementy docelowej struktury obszaru gminy tworzą tereny:

- 1) zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszeniem usług,
- 2) zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- 3) zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z towarzyszeniem usług,
- 4) usług kultury,
- 5) usług publicznych,
- 6) usług,
- 7) usług sportu i rekreacji,
- 8) obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych,
- 9) zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych,
- 10) zabudowy techniczno- produkcyjnej.

Na docelowe przeznaczenie terenu składają się ponadto tereny:

- 1) wykorzystywane rolniczo,
- 2) lasów
- 3) cmentarzy
- 4) zieleni parkowej,
- 5) wód powierzchniowych,
- 6) terenów zamkniętych,
- 7) obsługi komunikacji samochodowej,
- 8) infrastruktury technicznej.

Tereny rozwoju zabudowy koncentrują się wokół historycznej zabudowy miejscowości z wykorzystaniem elementów istniejącego układu drogowego.

Istotną zmianę w strukturze przestrzennej obszaru gminy wprowadzi realizacja szeregu inwestycji związanych z budową zbiornika retencyjnego Racibórz Dolny. W wyniku budowy tego obiektu zostanie zdefiniowany na nowo zasięg terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, jednocześnie część obszaru gminy trwale wyłączone spod zabudowy dla zapewnienia warunków funkcjonowania zbiornika. Dotyczy to terenów w południowo-zachodniej części gminy w rejonie miejscowości Pogrzebień, graniczących z terenami miasta Racibórz.

3. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

3.1. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszeniem usług

Na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszeniem usług dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, występuje tam także istniejąca zabudowa zagrodowa (podlegająca stopniowo adaptacji dla celów mieszkaniowych, a przestająca pełnić funkcje związane z obsługą rolnictwa).

Na terenach tych dopuszcza się wprowadzanie następujących funkcji uzupełniających:

- 1) zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- 2) zabudowy związanej z agroturystyką,
- 3) usług publicznych,
- 4) usług,
- 5) zieleni,
- 6) komunikacji samochodowej,
- 7) infrastruktury technicznej.

Ustala się następujące, podstawowe parametry i wskaźniki kształtowania nowej zabudowy:

- 1) wolnostojącej:
 - a) liczba kondygnacji: 1- 3,
 - b) minimalna powierzchnia biologicznie czynna: 60%,
 - c) minimalna powierzchnia działek budowlanych: 800m²;
- 2) bliźniaczej:
 - a) liczba kondygnacji: 1- 3,
 - b) minimalna powierzchnia biologicznie czynna: 40%,
 - c) minimalna powierzchnia działek budowlanych: 400m²;
- 3) szeregowej:
 - a) liczba kondygnacji: 1- 3,
 - b) minimalna powierzchnia biologicznie czynna: 30%,
 - c) minimalna powierzchnia działek budowlanych: 300m².

3.2. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej zlokalizowane są w ramach istniejących osiedli o tej funkcji oraz w ich otoczeniu, stwarzającymi warunki dla rozwoju tego typu zabudowy.

Na terenach tych dopuszcza się wprowadzanie następujących funkcji uzupełniających:

- 1) usług publicznych,
- 2) usług,
- 3) sportu i rekreacji,
- 4) zieleni,
- 5) komunikacji samochodowej,
- 6) infrastruktury technicznej.

Ustala się następujące, podstawowe parametry i wskaźniki kształtowania nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej:

- 1) liczba kondygnacji: 1- 4,
- 2) minimalna powierzchnia biologicznie czynna: 20%,

- 3) minimalna powierzchnia działek budowlanych: 1500m².

3.3. Tereny usług kultury

Tereny usług kultury obejmują obiekty kultury sakralnej – świątynie i obiekty zgromadzeń religijnych, w tym kościoły, kaplice, plebanie, domy parafialne i katechetyczne. W przeważającej większości obiekty te należą do zabudowy historycznej, chronionej wpisem do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub Gminnej Ewidencji zabytków, położonych w historycznie ukształtowanych obszarach zabudowy miejscowości.

Na terenach tych dopuszcza się wprowadzanie następujących funkcji uzupełniających:

- 1) zieleni,
- 2) małej architektury
- 3) komunikacji samochodowej,
- 4) infrastruktury technicznej.

Określenie dla nich dopuszczalnych parametrów zabudowy jest niecelowe, dlatego że są one zdefiniowane historycznym wystrojem obiektu i jako takie podlegają indywidualnej ochronie. Celowe jest natomiast określenie tych parametrów dla nowych obiektów, związanych z ich obsługą. Dopuszcza się realizację obiektów tej funkcji w formie wbudowanej w lub wolnostojącej. W tym drugim przypadku ustala się następujące, podstawowe parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy:

- 1) liczba kondygnacji: 1- 4,
- 2) minimalna powierzchnia biologicznie czynna: 20%,
- 3) minimalna powierzchnia działek budowlanych: 1200m².

3.4. Tereny usług publicznych

Tereny usług publicznych obejmują obiekty:

- 1) administracji: organów administracji samorządowej, wraz z obiektami towarzyszącymi,
- 2) kultury: obiekty widowiskowe, domy kultury, centra informacyjne, sale wystawowe, świetlice, biblioteki i obiekty pokrewne,
- 3) oświaty: przedszkola i szkoły wraz z obiektami towarzyszącymi,
- 4) zdrowia: obiekty opieki zdrowotnej, poradnie medyczne, pracownie medyczne.

Na terenach tych dopuszcza się wprowadzanie następujących funkcji uzupełniających:

- 1) zieleni,
- 2) małej architektury
- 3) komunikacji samochodowej,
- 4) infrastruktury technicznej.

Na terenach tych dopuszcza się ponadto:

- 1) możliwość wymiany funkcji obiektów w zarządzie gminy oraz innych instytucji samorządowych w zależności od potrzeb wynikających z ich użytkowania (na przykład przekształcenia obiektów administracyjnych na obiekty oświaty lub odwrotnie),
- 2) możliwość zmiany przeznaczenia zabudowy usług publicznych na funkcje mieszkalne.
- 3) możliwość zmiany przeznaczenia zabudowy usług publicznych na inne funkcje usługowe.

Dopuszcza się realizację obiektów tej funkcji w formie wbudowanej w lub wolnostojącej. W tym drugim przypadku ustala się następujące, podstawowe parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy:

- 1) liczba kondygnacji: 1- 4,
- 2) minimalna powierzchnia biologicznie czynna: 10%,
- 3) minimalna powierzchnia działek budowlanych: 300m².

3.5. Tereny usług

Tereny usług obejmują obiekty:

- 1) obsługi ludności: handlu, gastronomii, rozrywki, powierzchnie biurowe, drobne usługi wraz z obiektami towarzyszącymi, obiekty te mogą być lokalizowane zarówno w formie wbudowanej jak i wolnostojącej,
- 2) obsługi turystyki: hotele, motele, pensjonaty, schroniska wraz z obiektami towarzyszącymi, obiekty te należy lokalizować w formie wolnostojącej,
- 3) obsługi komunikacji: warsztatów, stacji obsługi pojazdów, stacji paliw,
- 4) usług, nie mieszczących się w przytoczonych wyżej definicjach usług kultury i usług publicznych.

Na terenach tych dopuszcza się wprowadzanie następujących funkcji uzupełniających:

- 1) mieszkań zarządców, mieszkań funkcyjnych,
- 2) zieleni,
- 3) małej architektury,
- 4) komunikacji samochodowej,
- 5) infrastruktury technicznej.

W przypadku lokalizacji wymienionych obiektów w formie wolnostojącej ustala się następujące, podstawowe parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy:

- 4) liczba kondygnacji: 1- 4,
- 5) minimalna powierzchnia biologicznie czynna: 20%,
- 6) minimalna powierzchnia działek budowlanych: 500m².

3.6. Tereny usług sportu i rekreacji

Tereny usług sportu i rekreacji obejmują obiekty:

- 1) terenowych urządzeń sportu i rekreacji: stadionów, boisk, placów sportowych, placów zabaw,
- 2) krytych urządzeń sportu i rekreacji.

Na terenach tych dopuszcza się wprowadzanie następujących funkcji uzupełniających:

- 1) usług publicznych,
- 2) usług (handlu, gastronomii),
- 3) zieleni,
- 4) komunikacji samochodowej,
- 5) infrastruktury technicznej.

Ustala się następujące, podstawowe parametry i wskaźniki kształtowania nowej zabudowy:

- 1) związanej z obsługą terenowych urządzeń sportu i rekreacji:
 - a) liczba kondygnacji: 1,
 - b) minimalna powierzchnia biologicznie czynna: 90%,
- 2) krytych urządzeń sportu i rekreacji lub usług publicznych:
 - a) liczba kondygnacji: 1- 4,
 - b) minimalna powierzchnia biologicznie czynna: 10%,
 - c) minimalna powierzchnia działek budowlanych: 2000m².

3.7. Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych

Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych obejmują obiekty: rolne, hodowlane, ogrodnicze wraz z obiektami towarzyszącymi. Ze względu na techniczny charakter zabudowy istnieje możliwość adaptacji tego typu zabudowy dla potrzeb usług czy zabudowy techniczno- produkcyjnej, w zależności od uwarunkowań technicznych i ekonomicznych.

Na terenach tych dopuszcza się wprowadzanie następujących funkcji uzupełniających:

- 1) usług,
- 2) zabudowy techniczno- produkcyjnej,
- 3) komunikacji samochodowej,
- 4) infrastruktury technicznej.

Ustala się następujące, podstawowe parametry i wskaźniki kształtowania nowej zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy: 15m,
- 2) minimalna powierzchnia biologicznie czynna: 20%,
- 3) minimalna powierzchnia działek budowlanych: 2000m².

3.8. Tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych

Tereny zabudowy zagrodowej koncentrują w historycznych częściach obszarów zabudowanych poszczególnych miejscowości. Funkcja mieszkalna pozostaje na tych terenach w związku z produkcją rolniczą prowadzoną w towarzyszących obiektach gospodarczych, jednak sytuacja w tym zakresie ulega zmianom. Sukcesywnie zabudowa ta przekształca się w zabudowę jednorodziną, co związane jest z wycofywaniem się funkcji rolniczej z obszaru gminy. Jest skutkiem grupy zjawisk społeczno- gospodarczych, obejmujących swoim zajęciem zarówno obszar gminy jak i jej otoczenia.

Rozwój tych terenów zabudowy powinien obejmować:

- 1) utrzymanie zabudowy zagrodowej, możliwość ich adaptacji dla potrzeb mieszkalnictwa,
- 2) dopuszczenie budowy nowych obiektów zabudowy zagrodowej,
- 3) dopuszczenie budowy nowych obiektów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Na terenach tych dopuszcza się wprowadzanie następujących funkcji uzupełniających:

- 1) usług,
- 2) komunikacji samochodowej,
- 3) infrastruktury technicznej.

Ustala się następujące, podstawowe parametry i wskaźniki kształtowania nowej zabudowy:

- 1) liczba kondygnacji: 1- 3,
- 2) minimalna powierzchnia biologicznie czynna: 30%,
- 3) minimalna powierzchnia działek budowlanych: 800m².

3.9. Tereny zabudowy techniczno- produkcyjnej

Tereny zabudowy techniczno- produkcyjnej obejmują objekty:

- 1) produkcyjne,
- 2) bazy, składy, centra logistyczne,
- 3) magazyny i objekty handlu hurtowego.

Na terenach tych dopuszcza się wprowadzanie następujących funkcji uzupełniających:

- 1) usług,
- 2) komunikacji samochodowej,
- 3) infrastruktury technicznej.

Ustala się następujące, podstawowe parametry i wskaźniki kształtowania nowej zabudowy:

- 4) wysokość zabudowy: 15m,
- 5) minimalna powierzchnia biologicznie czynna: 20%,
- 6) minimalna powierzchnia działek budowlanych: 2000m².

3.10. Tereny obsługi komunikacji samochodowej

Tereny obsługi komunikacji obejmują obiekty parkingów i placów manewrowych. Na tych terenach dopuszcza się lokalizację obiektów obsługi komunikacji: warsztatów, stacji obsługi pojazdów.

Na terenach tych dopuszcza się wprowadzanie następujących funkcji uzupełniających:

- 1) usług,
- 2) komunikacji samochodowej,
- 3) infrastruktury technicznej.

Ustala się następujące, podstawowe parametry i wskaźniki kształtowania nowej zabudowy:

- 1) liczba kondygnacji: 1,
- 2) minimalna powierzchnia biologicznie czynna: 20%,
- 3) minimalna powierzchnia działek budowlanych: 2000m².

3.11. Tereny zieleni cmentarzy

Ustala się utrzymanie obecnej funkcji cmentarzy.

- 1) dopuszcza się lokalizację:
 - a) zieleni urządzonej,
 - b) obiektów małej architektury,
 - c) komunikacji samochodowej i pieszej,
- 2) wokół cmentarzy ustala się strefy sanitarne, w obrębie których obowiązują ograniczenia w zainwestowaniu terenów określone w przepisach odrębnych.

Ustala się wysokość nowej zabudowy na 4m (w wyjątku kaplic cmentarnych, dla których to ograniczenie nie obowiązuje).

3.12. Tereny zieleni parkowej

Na terenach tych dopuszcza się wprowadzanie następujących funkcji uzupełniających:

- 1) małej architektury,
- 2) terenowych urządzeń sportu i rekreacji,
- 3) komunikacji pieszej, rowerowej,
- 4) infrastruktury technicznej.

3.13. Tereny wyłączone spod zabudowy

Tereny wskazane do wyłączenia spod nowej zabudowy znajdują się przede wszystkim w zasięgu terenów otwartych. Są to przede wszystkim obszary o niekorzystnych warunkach fizjograficznych. Tereny wyłączone spod zabudowy obejmują:

- 1) tereny planowanego zbiornika przeciwpowodziowego "Racibórz Dolny",
- 2) wody powierzchniowe;
- 3) tereny rezerw terenu pod budowlę drogowe oraz terenu w zasięgu ograniczeń w użytkowaniu terenu w otoczeniu sieci energetycznych oraz strefy kontrolne gazociągów zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 4) obszary chronione lub wskazane do objęcia różnymi formami ochrony przyrody;
- 5) tereny lasów.

4. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.1. Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”

Park Krajobrazowy "Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich" zostały utworzony w 1993 roku na podstawie rozporządzenia Wojewody Katowickiego Nr 181/93 z dnia 23 listopada 1993 r. (Dz. Urz. Woj. Katow. Nr 15, poz. 130) zmienionego rozporządzeniem Wojewody Śląskiego Nr 37/2000 z dnia 28 września 2000 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 35, poz. 548). Jest to obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe. Na terenie Parku i otuliny obowiązuje zachowanie walorów przyrodniczych, przyrodniczo- kulturowych i kulturowych oraz przeciwdziałanie pogarszaniu się obecnego środowiska zgodnie z zasadami określonymi w § 3 w/w Rozporządzenia, a mianowicie:

- 1) ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego poprzez utrzymanie, odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych i kulturowych;
- 2) prowadzenie gospodarki leśnej i łowieckiej w sposób umożliwiający realizację celów wymienionych wyżej;
- 3) ochrona środowiska i krajobrazu przed:
 - a) zakłóceniami stosunków wodnych,
 - b) degradacją gleb,
 - c) zanieczyszczeniami powietrza,
 - d) zakłóceniami harmonii w krajobrazie;
- 4) czynna ochrona środowiska poprzez likwidację lub ograniczenie szkodliwej dla środowiska działalności gospodarczej na terenie Parku.

4.2. Pomniki przyrody

Zakłada się objęcie ochroną prawną w formie pomników przyrody grupę obiektów przyrodniczych, są to:

- 1) aleja stukilkudziesięcioletnich dębów szypułkowych przy ul. Dębowej;
- 2) aleja starych dębów szypułkowych w lesie Borek;
- 3) dąb szypułkowy przy drodze do Pstrażnej;
- 4) dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, dąb czerwony, buk pospolity, czeremcha amerykańska, klon srebrzysty, klon pospolity w zabytkowym parku;
- 5) dąb przy drodze do miejscowości Łańce;
- 6) kasztanowiec biały przy drodze relacji Racibórz- Rybnik;
- 7) wierzba krucha przy ul. Miarki;
- 8) olcha czarna i wierzba za zabudowaniami b. PGR w Kornowacu;
- 9) dąb szypułkowy w lesie przy drodze do Rydułtów;
- 10) klon pospolity przy szosie do Pszowa.

Dla drzew, stanowiących pomniki przyrody ustala się następujące działania ochronne:

- 1) dopuszczenie prowadzenia prac pielęgnacyjnych,
- 2) dopuszczenie wycinek wyłącznie podczas prac pielęgnacyjnych,
- 3) zakaz wprowadzania odcieków wód opadowych do gruntu w otoczeniu pomnika przyrody oraz uszkodzenia i zanieczyszczania gleby.
- 4) zakaz niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektów objętych ochroną.

4.3. Użytki ekologiczne

W obszarze gminy Kornowac obecnie istnieje jeden użytek ekologiczny: „Bociek” w Pogrzebieniu. Został utworzony w celu ochrony miejsca gniazdowania ptaków (występuje tu ok. 30 gatunków ptaków, w tym 28 lęgowych) i rzadkich gatunków roślinności stepowej.

4.4. Cenne obiekty przyrodnicze nie objęte dotąd ochroną prawną

Przedmiotem szczególnej ochrony są obszary z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin i zwierząt, których obecność udokumentowano na podstawie odpowiednich badań i przeprowadzonej waloryzacji przyrodniczej gminy, znajdujących się poza ustanowionymi prawem obszarami chronionymi. Celem ochrony tych ekosystemów jest zachowanie pełnej różnorodności świata roślin i zwierząt, a w szczególności gatunków zagrożonych wskutek działalności człowieka poprzez zachowanie i ochronę lokalnych korytarzy ekologicznych, ochronę wskazanych obszarów przed zmianą użytkowania i przekształceniami oraz zachowanie i ochrona stwierdzonych stanowisk chronionych roślin i zwierząt.

Do obszarów tych należą:

- 1) zespół leśnych obszarów węzłowych, stanowiących stanowiska rzadkich i chronionych roślin:
 - a) Las Widok, (stanowisko lilii złotogłów, skrzypu olbrzymiego, zimowita jesiennego),
 - b) Las Lutoń, (stanowisko roślin rzadkich: lilii złotogłów, obrazków alpejskich, konwalii majowej, pióropusznika strusiego oraz prawnie chronionych: śnieżyca wiosenna, liczne złocie żółte, tarczyca wyniosła),
 - c) Las Łaziska (stanowisko wawrzyńka wilczelyko, skrzypu olbrzymiego, konwalii majowej),
 - d) Las Żytna (najliczniejsze okazy wawrzyńka wilczegolyka, czartwy pośredniej- roślina figuruje na Czerwonej Liście Roślin Naczyniowych Górnego Śląska),
 - e) Las Dąbrowy;
- 2) zespół hydrogenicznych siedlisk węzłowych, w sąsiedztwie których ustala się ściśle przestrzeganie inwestowania oraz zagospodarowanie nie naruszające równowagi ekologicznej (ochrona roślinności przybrzeżnej):
 - a) Stawy w Rzuchowie,
 - b) Stawy w Łańcach,
 - c) Stawy przysiółka Potoki,
 - d) Stawy przysiółka Konotki.

W studium dopuszcza się objęcie tych obiektów ochroną w formie użytków ekologicznych.

4.5. Wody powierzchniowe i podziemne

Dla poprawy jakości użytkowej wód i racjonalizacji użytkowania jej zasobów ustala się:

- 1) ochronę wód powierzchniowych poprzez:
 - a) sukcesywną rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz:
 - a. budowę oczyszczalni przydomowych na terenach, gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest nieopłacalna z przyczyn ekonomicznych lub technicznych,
 - b. ewidencjonowanie i kontrola techniczna zbiorników bezodpływowych,
 - c. stopniowe ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko zanieczyszczeń obszarowych pochodzących z działalności rolniczej,
 - b) propagowanie tzw. dobrych praktyk rolniczych w celu zmniejszenia zanieczyszczeń obszarowych przez związki biogenne
 - c) kontrolę bezodpływowych zbiorników na nieczystości płynne,
 - d) ochronę terenów podmokłych i nieuregulowanych cieków wodnych,
 - e) prowadzenie działań kontrolnych mających na celu przeciwdziałanie odprowadzaniu nieczyszczonych ścieków komunalnych do wód;

- 2) racjonalizację użytkowania zasobów wód poprzez:
 - a) modernizację istniejących stacji uzdatniania wody,
 - b) minimalizację strat na przesyle wody wodociągowej poprzez sukcesywną wymianę i renowację wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej oraz stosowanie w miarę możliwości zamkniętych układów obiegu wody,
 - c) wspieranie działań podmiotów gospodarczych w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą, w tym eliminowanie nieuzasadnionego wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych
 - d) przeprowadzenie akcji edukacyjno – informacyjnej propagującej optymalizację zużycia wody przez indywidualnych użytkowników;
- 3) Przestrzeganie zasad poboru wód podziemnych zgodnie z zapisami pozwoleń wodno – prawnych.

Dla ochrony wód powierzchniowych należy zapewnić:

- 1) doprowadzenie wód powierzchniowych do I i II klasy czystości;
- 2) dostęp do wód przez właścicieli nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych, warunki grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 3) pasy ochronne wzdłuż cieków o szerokości minimum 5 m od linii brzegowej wyłączone z zabudowy i zainwestowania oraz grodzenia w celu zapewnienia swobodnego dostępu do wód;
- 4) wszelkie planowane inwestycje lokalizowane w pobliżu cieków oraz mogące mieć wpływ na urządzenia wodne można realizować w uzgodnieniu z ich administratorem w stopniu i zakresie określonym w przepisach odrębnych.

Nadrzędnym celem ochrony wód podziemnych jest zahamowanie procesów ich zanieczyszczenia, jak również przywrócenie oraz zachowanie ich naturalnej jakości dla obecnych i przyszłych użytkowników, a także zachowanie naturalnych funkcji tych wód w ekosystemach.

4.6. Ochrona powietrza atmosferycznego

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie gminy jest emisja niska oraz w niektórych częściach gminy - emisja komunikacyjna. Emisja niska obejmuje emisję ze źródeł niezorganizowanych, do których zalicza się głównie paleniska domowe, małe kotłownie, warsztaty rzemieślnicze i rolnicze oraz inne obiekty podmiotów gospodarczych. Biorąc pod uwagę specyfikę gminy Kornowac można przyjąć, że stanowi ona przeważający udział ogólnej emisji zanieczyszczeń do powietrza z obszaru gminy. Natomiast oddziaływanie ruchu samochodowego na środowisko ma w gminie tendencje rosnące, gdyż w ostatnich latach nastąpił dynamiczny wzrost liczby poruszających się samochodów na drogach, przy niezbyt znaczącej poprawie infrastruktury drogowej.

W obszarze gminy brak jest zakładów przemysłowych będących źródłem emisji przemysłowej. Jednak jej położenie w pobliżu Raciborza, przy przeważających wiatrach zachodnich i południowo- zachodnich, może być powodem występowania zanieczyszczeń napływowych spoza terenu gminy.

Dla poprawy jakości powietrza atmosferycznego ustala się:

- 1) ograniczanie emisji zanieczyszczeń poprzez:
 - a) zwiększenie wykorzystania energii elektrycznej i gazu oraz lokalnych zasobów energii odnawialnej, stosowanie nowoczesnych technologii,
 - b) eliminowanie węgla jako paliwa w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych, rozpowszechnienie stosowania drewna, trocin, wierzby energetycznej (redukcja niskiej emisji),
 - c) prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie wykorzystania proekologicznych nośników energii,
 - d) termorenowacja budynków, stosowanie materiałów energooszczędnych w budownictwie;

- 2) ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych poprzez:
- rozbudowę i bieżącą modernizację dróg i ciągów komunikacyjnych,
 - likwidację barier technicznych oraz tworzenie ścieżek rowerowych,
 - zabudowa ciągów komunikacyjnych pasami niskiej wysokiej zieleni jako naturalnej ochrony przed spalinami,
 - promowanie i tworzenie warunków dla zwiększania się udziału podróży transportem zbiorowym, rowerowym i pieszym pomiędzy miejscami zamieszkania, pracy oraz wypoczynku i zakupów.

4.7. Ochrona Gleb

Degradacja gleb na terenie Gminy Kornowac jest negatywnym czynnikiem w sytuacji, gdy gmina należy do typowych gmin rolniczych. Nie ma tu rozwiniętego przemysłu, w związku z powyższym nie należy przewidywać wprowadzania dodatkowych zanieczyszczeń do gleb z terenu gminy, natomiast zanieczyszczenia niewątpliwie migrują z obszarów gmin sąsiednich, bardziej uprzemysłowionych oraz z obszaru Śląskiego Okręgu Przemysłowego.

Dla ochrony powierzchni ziemi i gleb przed degradacją zakłada się:

- racjonalną, uwzględniającą walory przyrodnicze i krajobrazowe rekultywację terenów zdewastowanych i zdegradowanych;
- ochronę gleb przed erozją dzięki zalesianiu terenów zdegradowanych, unikaniu tworzenia kolein na spadkach terenowych, podział pola poprzez zakładanie stref ochronnych przed erozją (np. zarośla i miedze skracają długość spadku);
- rekultywację gleb zdegradowanych;
- ochronę gleb przed niewłaściwą agrotechniką i nadmierną intensyfikacją produkcji rolnej;
- racjonalne użycie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych oraz stosowanie technik naturalnych w celu zwiększenia udziału materii organicznej w glebie;
- prowadzenie monitoringu jakości gleb;
- przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych przez czynniki antropogeniczne.

4.8. Ochrona zasobów leśnych

W obszarze gminy należy prowadzić zrównoważoną gospodarkę leśną, zabezpieczającą lasy przed nadmierną eksploatacją, powinny być również prowadzone działania chroniące obszary leśne przed negatywnym oddziaływaniem zarówno czynników antropogenicznych, jak i biotycznych zgodnie z zapisami planów urzędziowych lasów.

Dla ochrony zasobów leśnych przed niekorzystnymi zmianami w środowisku ustala się:

- zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków i terenów zdegradowanych i przekształconych gatunkami rodzimymi;
- realizację funkcji produkcyjnych na zasadzie racjonalnej gospodarki leśnej;
- szkolenie prywatnych właścicieli lasów na temat prawidłowych zasad gospodarki leśnej;
- prowadzenie kampanii edukacyjno – informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie celów i korzyści z trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
- udostępnianie i zagospodarowanie lasów do celów rozwoju turystyki i wypoczynku, regeneracji zdrowia, edukacji ekologicznej w porozumieniu z zarządcami gruntów leśnych;
- inwentaryzacja zasobów leśnych pod kątem ich stanu zdrowotnego;
- stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki, nielegalne wysypiska śmieci).

5. KIERUNKI OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

5.1. Zasady ochrony obiektów i obszarów w systemie stref ochrony konserwatorskiej

Analiza zasobów dziedzictwa kulturowego gminy wskazuje, iż ochrona opisanych wyżej obiektów i obszarów, ujętych z rejestru Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Gminnej Ewidencji Zabytków, nie jest wystarczającą formą ochrony gminnych zasobów kulturowych i wymaga podjęcia dodatkowych działań ochronnych w formie wyznaczenia stref ochrony konserwatorskiej w zapisach opracowywanych na podstawie studium miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Dla ochrony zabytkowych układów przestrzennych miejscowości, ustala się system stref ochrony konserwatorskiej, na który składają się:

- 1) strefa „A” – ścisłej ochrony konserwatorskiej;
- 2) strefa „K” – ochrony krajobrazu kulturowego.

Do objęcia ochroną w formie stref „A” - wskazuje się założenia pałacowo- parkowe w miejscowościach Pogrzebień, Rzuchów,

Do objęcia ochroną w formie strefy „K” – wskazuje się obszar w miejscowości Kobyła.

Ustala się następujące warunki ochrony konserwatorskiej w obrębie stref ochrony konserwatorskiej:

- 1) w obrębie stref „A” – ścisłej ochrony konserwatorskiej w miejscowościach Pogrzebień, Rzuchów:
 - a) nakaz zachowania historycznego układu przestrzennego założenia ze wszystkimi elementami, w tym także kompozycji i składu gatunkowego zieleni, zachowanego starodrzewu,
 - b) konserwacja zachowanych głównych elementów układu przestrzennego,
 - c) usunięcie i przebudowa obiektów dysharmonijnych,
 - d) dopuszcza się modernizację lub adaptację budowli i terenów do współczesnych funkcji, jednak bez możliwości wprowadzania nowych obiektów,
 - e) nakaz rewaloryzacji zieleni parkowej w oparciu o wytyczne konserwatorskie;
- 2) w obrębie strefy „K” – ochrony krajobrazu kulturowego wsi Kobyła:
 - a) zachowanie istniejącego układu dróg i sposobu zabudowy,
 - b) zakaz lokalizowania obiektów wieżowych i innych agresywnych form architektonicznych, naruszających dotychczasowy charakter tego obszaru,
 - c) zakaz lokalizowania obiektów o powierzchni zabudowy większej niż 250 m² i stacji benzynowych,
 - d) ograniczenie maksymalnej wysokości nowej zabudowy do 11,0 m w najwyższym punkcie obiektu, od poziomu terenu rodzimego.

5.2. Zasady ochrony obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków

W obrębie obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków obowiązują przepisy szczególne o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Dla ochrony ich form architektonicznych i funkcji, a także układów przestrzennych, ustala się:

- 1) nakaz trwałego zachowania formy architektonicznej i substancji budowlanej obiektu;
- 2) nakaz zachowania historycznego układu przestrzennego obszaru ze wszystkimi jego składowymi, w tym także kompozycji i składu gatunkowego zieleni, zachowanego starodrzewu;
- 3) nakaz utrzymania otoczenia obiektu zabytkowego zgodnie z historycznym zagospodarowaniem;
- 4) nakaz uzyskania zezwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków dla dokonywania wszelkich zmian w obiekcie/obszarze zabytkowym;
- 5) nakaz wprowadzania do obiektów zabytkowych funkcji zgodnych z ich pierwotnym przeznaczeniem bądź nie kolidujących z ich zabytkowym charakterem;
- 6) nakaz oznaczenia i opisanie obiektów w rejestrze zabytków, w celu uświadomienia społeczności znaczenia zabytków w historii regionu.

5.3. Zasady ochrony obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków

Obiekty w Gminnej Ewidencji Zabytków podlegają wymogom ochronnym dla zachowania ich form architektonicznych (wysokości, formy dachu, kompozycji elewacji wraz z detalem architektonicznym i stolarką, materiału budowlanego). Podlegają ochronie dzięki wprowadzaniu odpowiednich zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w zakresie:

- 1) nakazu utrzymania tradycyjnej kompozycji architektonicznej obiektu;
- 2) nakazu uzgadniania przez wojewódzkiego konserwatora zabytków działań mających wpływ na wygląd obiektu;
- 3) nakazu opracowania dokumentacji konserwatorskiej obiektu w przypadku jego rozbiórki.

5.4. Zasady ochrony obiektów i obszarów w systemie stref ochrony stanowisk archeologicznych

W zakresie ochrony dziedzictwa archeologicznego w obszarze gminy zakłada się, że będzie ona polegać na utrzymaniu i, w niektórych przypadkach eksponowaniu zachowanych zasobów. Celem ochrony tych zasobów jest zachowanie rozpoznanych stanowisk archeologicznych w stanie niezmienionym, ograniczenie do niezbędnego minimum prowadzenia archeologicznych badań ratowniczych. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić wskazane w tabelach i na mapach stanowiska archeologiczne wraz z propozycjami wyznaczenia stref ochrony stanowisk archeologicznych, które to strefy winny uzyskać w procedurze sporządzania wymienionych planów akceptację Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

W granicach wyznaczonych stanowisk archeologicznych obowiązują:

- 1) współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem wojewódzkiej służby ochrony zabytków;
- 2) przeprowadzanie archeologicznych badań ratunkowych w przypadku podejmowania prac ziemnych w obrębie stanowisk, na zasadach określonych przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków.

6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

6.1. Kierunki rozbudowy systemu komunikacji drogowej

Dla rozbudowy sieci drogowej obszaru gminy ustala się:

- 1) utrzymanie i modernizację istniejących dróg wojewódzkich,
- 2) modernizację istniejących odcinków dróg powiatowych i gminnych, (drogi gminne do modernizacji: ul. K. Miarki w Rzuchowie, ul. Markowicza i Leśna w Kobyli, ul. Nowa i Wiejska we wsi Pogrzebień oraz ul. Starowiejska w Kornowacu),
- 3) rozbudowę sieci dróg lokalnych – budowa nowych odcinków dróg gminnych w obszarach aktywizacji społeczno- gospodarczej (m.in. ul. Sportowa, Dębowa w Rzuchowie, ul. Rzeczna, Brzozowa w Kobyli, ul. Raciborska w Kornowacu),
- 4) przystosowanie dróg gospodarczych do przejazdu ciężkich maszyn rolniczych,
- 5) utwardzenie gminnych dróg gruntowych,
- 6) wprowadzenie chodników na terenach zainwestowanych wsi, (m.in. wzdłuż ul. Głównej we wsi Kobyła, wzdłuż ul. Kornowackiej we wsi Pogrzebień),
- 7) budowę nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr 935, dopuszcza się wariantowe prowadzenie jej przebiegu.

Dla nowych inwestycji z zakresu komunikacji drogowej oraz w toku prac modernizacyjnych, obowiązują ograniczenia w emisji hałasu, wynikające z przepisów odrębnych. Dla ich realizacji zakłada się:

- 1) rozbudowę pasów zieleni przydrożnej;
- 2) konieczność dotrzymania norm akustycznych w otoczeniu budowli drogowych zgodnie z przepisami odrębnymi.

6.2. Kierunki rozwoju komunikacji rowerowej i pieszej

Postuluje się urządzenie nowych i modernizację istniejących turystycznych tras pieszych oraz stworzenie ścieżek rowerowych poprzez miejscowości o dużych walorach krajobrazowych i o funkcji i rekreacyjnej, w szczególności:

- 1) oznakowanie i informacja o przebiegu w terenie istniejącego szlaku turystycznego turystyczny młodości Josepha von Eichendorffa z Łubowic do Pogrzebienia;
- 2) prowadzenie tras rowerowych wzdłuż dróg wojewódzkich i powiatowych w celu stworzenia sieci ścieżek (zasadnicze drogi gminne- gospodarcze łączące poszczególne wsie pomiędzy sobą mogą spełniać jednocześnie funkcje dróg rowerowych po utwardzeniu nawierzchni ich jezdni - nawierzchnia asfaltowa);
- 3) stworzenie systemu szlaków pieszych – m.in. stworzenie oznakowanego systemu leśnych ścieżek edukacyjnych z oznaczeniem cennych gatunków roślin i drzew oraz szlaków poznawczych z tabliczkami wyjaśniającymi historię danej miejscowości oraz tradycje lokalne, a także opisującymi zabytkowe obiekty na terenie gminy;
- 4) stworzenie biuletynu informacyjnego, informującego mieszkańców i turystów o dostępności komunikacji pieszej i rowerowej w gminie (projekt „rowerem po Śląsku”).

Obok pieszych szlaków turystycznych, przebiegających przez obszar gminy, zakłada się rozbudowę systemu ciągów pieszych na terenach zabudowy. Polegać ona będzie na modernizacji nawierzchni na ich przebiegach i wyposażeniu ich w elementy małej architektury (ławki, siedziska, pergole, kwietniki, kosze na śmieci).

6.3. Kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w wodę

W zakresie rozwoju sieci wodociągowej, zakłada się:

- 1) utrzymanie istniejącego systemu zaopatrzenia miasta w wodę;
- 2) modernizację sieci w sołectwach Kornowac i Pogrzebień z zastosowaniem nowych technologii;
- 3) stopniową rozbudowę elementów rozdzielczej sieci wodociągowej na terenach planowanych pod zabudowę w celu utrzymania pełnego zwodociągowania gminy;
- 4) dopuszczenie możliwości zaopatrzenia w wodę z lokalnych ujęć wody - studni, na terenach nowo planowanej zabudowy, pozostających jeszcze bez wodociągu; do czasu jego wybudowania.

Zakłada się budowę nowych sieci i urządzeń wodociągowych w pasach drogowych jako inwestycji celu publicznego lub na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

6.4. Kierunki rozwoju systemu odprowadzenia i unieszkodliwienia ścieków

Ustala się następujące zasady rozbudowy gminnego systemu kanalizacji sanitarnej:

- 1) budowa zbiorowego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków, budowa kanalizacji sanitarnej z odprowadzaniem ścieków do oczyszczalni w Raciborzu, w ramach porozumienia Gmin Dorzecza Górnej Odry;
- 2) stopniowe włączanie w system nowych obszarów zabudowanych oraz wskazanych do zabudowy;
- 3) zakaz odprowadzenia ścieków do wód powierzchniowych, gruntowych oraz gruntu;
- 4) stopniowe ograniczanie użycia bezodpływowych zbiorników na nieczystości płynne oraz indywidualnych oczyszczalni ścieków (przydomowych) i włączenie obsługiwanych nimi obiektów w gminny system kanalizacji.

Zakłada się budowę nowych sieci i urządzeń kanalizacji w pasach drogowych jako inwestycji celu publicznego lub na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

6.5. Kierunki rozwoju sieci kanalizacji deszczowej

W zakresie odprowadzania wód deszczowych, ustala się:

- 1) dopuszczenie powierzchniowego odprowadzania wód opadowych do gruntu na teren własny działki w przypadku zabudowy mieszkaniowej;

- 2) rozbudowę istniejącej kanalizacji deszczowej i obowiązek wstępnego oczyszczania wód odprowadzanych już na etapie wprowadzania ścieków opadowych do kanalizacji, przy pomocy różnych urządzeń, takich jak np. osadniki przy rynnach spustowych, studzienki deszczowe, separatory.

6.6. Kierunki gospodarki odpadami

W odniesieniu do gospodarki odpadami ustala się:

- 1) wprowadzenie segregacji i utylizacji odpadów;
- 2) podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie selektywnego zbierania odpadów i właściwego postępowania z wytworzonymi odpadami;
- 3) zapobieganie powstawaniu tzw. „dzikich wysypisk” oraz spalaniu odpadów w paleniskach domowych;
- 4) wzrost efektów selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych;
- 5) dążenie do utworzenia oraz uczestnictwo w strukturach ponadgminnych, zarządzających gospodarką odpadami komunalnymi w ramach regionalnych systemów.

6.7. Kierunki rozwoju elektroenergetyki

Dla sieci średniego i niskiego napięcia zakłada się kontynuowanie zaopatrzenia w energię elektryczną z istniejących lub uzupełnianych, w miarę potrzeb, sieci elektroenergetycznych raz ze stacji transformatorowych.

Dla sieci wysokiego napięcia ustala się:

- 1) utrzymanie przebiegu istniejących, przesyłowych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia:
 - a) 110 kV dwutorowa Rydułtowy – Racibórz,
 - b) 400 kV Opole Dobrzeń – Rybnik Wielopole,
 - c) 400 kV Rybnik – Noszowice;
- 2) budowę odcinka elektroenergetycznej linii napowietrznej 220kV SE Wielopole- FW Silesia.

Ustala się następujące strefy techniczne dla napowietrznych linii elektroenergetycznych w których obowiązuje ograniczenie – zakaz lokalizacji budynków mieszkalnych:

- 1) 20 metrów (po 10 metrów od osi linii w obu kierunkach) dla linii 110 kV,
- 2) 30 metrów (po 15 metrów od osi linii w obu kierunkach) dla linii 220kV;
- 3) 70 metrów (po 35 metrów od osi linii w obu kierunkach) dla linii 400kV.

W obrębie wymienionych powyżej stref ustala się:

- 1) zakaz lokalizacji budynków mieszkalnych i innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi;
- 2) dopuszczenie realizacji obiektów związanych z działalnością gospodarczą, turystyczną, rekreacyjną i rolną, przy spełnieniu wszystkich wymagań Polskich Norm.

Zakłada się ponadto możliwość rozwoju działalności związanych z pozyskaniem energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych o mocy nie przekraczającej 100kV, w formie:

- 1) siłowni zasilanych biogazem;
- 2) instalacji fotowoltaicznych,
- 3) kotłowni, siłowni elektrycznych z wykorzystaniem biomasy, z możliwością rozwoju upraw roślin dla pozyskania biomasy dla celów energetycznych.

6.8. Kierunki rozwoju sieci gazowej

Docelowo dla rozwoju sieci gazowniczej ustala się:

- 1) rozbudowę sieci wysokiego ciśnienia i budowę stacji redukcyjnych dla poszczególnych wsi;
- 2) sukcesywne doprowadzenie gazu do odbiorców w miejscowościach gminy (wieś Kobyla, Łańce, Rzuchów);
- 3) rezerwowanie terenu pod ułożenie gazociągów ulicznych w obrębie planowanych pasów drogowych.

W przypadku planowania zadań inwestycyjnych dotyczących istniejących gazociągów mają zastosowanie przepisy odrębne, gdzie:

- 1) szerokość strefy kontrolowanej dla budynków mieszkalnych zabudowy jedno- i wielorodzinnej wynosi 40, po 20 m na stronę od osi gazociągu;
- 2) dla prawidłowej eksploatacji gazociągów DN 300 i DN 150/ DN 100 należy zapewnić pasy eksploatacyjne odpowiednio w szerokościach:
 - a) 6 m (po 3 m na stronę od osi gazociągu)- dla DN 300,
 - b) 4 m (po 2 m na stronę od osi gazociągu)- dla DN 150/ DN 100;
- 3) dla obszarów, przez które prowadzone są gazociągi wysokiego ciśnienia należy przewidzieć możliwość ich budowy, modernizacji oraz remontów.

Plany realizacyjne w otoczeniu gazociągów wysokiego ciśnienia, dotyczące budowy budynków mieszkalnych, budynków użyteczności publicznej, obiektów małej architektury, obiektów sportu i rekreacji, parkingów, garaży, infrastruktury technicznej jak również plany dotyczące scalania i podziału nieruchomości, ogrodzeń posesji, zalesień i nasadzeń wymagają uzgodnienia z operatorem sieci.

Inwestycje typu modernizacja, remont istniejących dróg, chodników, ścieżek rowerowych i rowów melioracyjnych, budowa nowych dróg i ścieżek rowerowych wymagają uzgodnienia z operatorem sieci w zakresie szczegółowych warunków budowy.

W granicach gminy planowana jest realizacja zadania inwestycyjnego polegającego na modernizacji gazociągu DN 300 PN 1,6 MPa relacji Radlin- Racibórz na długości 20,738 m. Trasa nowoprojektowanego gazociągu biegnie równoległe do przebiegu gazociągu istniejącego.

6.9. Kierunki rozwoju sieci ciepłowniczej

Dla zaopatrzenia w ciepło ustala się stosowanie indywidualnych źródeł energii cieplnej zgodnie z przepisami odrębnymi.

6.10. Kierunki rozwoju sieci telekomunikacyjnej

W odniesieniu do telekomunikacji ustala się:

- 1) rozwijanie istniejącej sieci telefonicznej;
- 2) lokalizację nowych urządzeń telekomunikacji w miejscowościach gminy w zależności od potrzeb.

W zakresie telekomunikacji przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie, postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych. Ustala się rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i regionie.

Zakłada się pełną dostępność do łącz telekomunikacyjnych, rozwój sieci teleinformatycznych. Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się rozwój dostępu do szerokopasmowego Internetu, urządzenie ogólnodostępnych kawiarenek internetowych, rozwój sieci bezprzewodowych.

Studium dopuszcza budowę stacji bazowych telefonii komórkowej w obrębie istniejących terenów zabudowy produkcyjnej oraz obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych oraz na terenach otwartych w miejscach wydzielonych ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Ustala się realizację następujących inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

- 1) budowę i modernizację dróg gminnych;

- 2) budowę sieci infrastruktury kanalizacyjnej dla:
 - a) zapewnienia dostępu do sieci istniejącym obiektom- w pierwszej kolejności,
 - b) zapewnienia dostępu do sieci terenom planowanej zabudowy- w drugiej kolejności,
 - c) modernizację istniejącej sieci kanalizacji wodociągowej na terenie sołectwa Kornowac i Pogrzebień.

8. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Jako inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ustala się:

- 1) budowę drogi ekspresowej Racibórz- Rybnik,
- 2) budowę zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny,
- 3) modernizację odcinków dróg wojewódzkich i powiatowych.
- 4) budowę elektroenergetycznej linii napowietrznej 220kV SE Wielopole – FW Silesia.

9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

9.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych

W obszarze gminy nie znajdują się obszary, dla których sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów odrębnych.

9.2. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

Nie wskazuje się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i nieruchomości.

9.3. Obszary przestrzeni publicznej

Zgodnie z definicją prawną, zapisaną w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przestrzeń publiczna to obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno - przestrzenne. Przykładami przestrzeni publicznych są drogi i ulice, place miejskie czy różne stale dostępne budowle i budynki stanowiące własność publiczną. Przestrzeniami publicznymi są też zwykle różne formy krajobrazu przyrodniczego stanowiące własność państwową lub gminną.

Jedną z form przestrzeni publicznych mogą być tzw. przestrzenie pseudo- publiczne (w istocie prywatne) lub inne miejsca udostępniane publicznie przez właściciela lub zarządcę w określonym czasie na przykład prywatne parkingi czy ogrodzone parki lub ogrody. Ze względu na charakter, stopień uspołecznienia, dostępność, a przede wszystkim restrykcje i ograniczenia w korzystaniu przestrzeni ta nie spełnia wymagań przestrzeni publicznych.

W obszarze gminy nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznych, wynika to z cech zabudowy poszczególnych miejscowości gminy. Ich układy przestrzenne powstałe w wyniku rozbudowy liniowych układów osiedleńczych wsi nie wykształciły zdefiniowanych przestrzennie centrów. Pewne cechy przestrzeni publicznych posiada otoczenie obiektów użyteczności publicznej- urzędu gminy, kościołów, obiektów oświaty.

10. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

10.1. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Wszystkie miejscowości gminy objęto obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego. Zakłada się opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów gminy w miarę konieczności aktualizacji obowiązujących przepisów planistycznych.

10.2. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

W studium wskazuje się obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, wskazane na rysunku zmiany studium w granicach stref rozwoju zabudowy. Doprecyzowanie zakresu przestrzennego oraz powierzchni tych obszarów będzie następować w toku przygotowania wniosków o zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne w procesie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku nie uzyskania wymaganej zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, dopuszcza się utrzymanie w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotychczasowego przeznaczenia terenu.

11. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Kierunki rozwoju produkcji rolnej uzależnione są restrukturyzacji bazy produkcyjnej, jaką dysponuje gmina w dostosowaniu do nowych wymogów rynkowych. Rolnictwo jest dominującą formą działalności gospodarczej gminy. Konieczne jest zatem zreformowanie gospodarstw rolnych na bardziej efektywne i dostosowane do potrzeb rynku rolniczego. Ustala się następujące zasady gospodarowania na obszarach wykorzystywanych rolniczo:

- 1) utrzymanie i rozwój najbardziej efektywnych kierunków produkcji roślinnej (przede wszystkim zboża, w mniejszym stopniu okopowe);
- 2) rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego;
- 3) rozwój przechowalnictwa (magazyny, chłodnie);
- 4) stworzenie nowoczesnej bazy hodowlanej tylko w technologiach bezpiecznych dla środowiska poprzez modernizację i budowę nowoczesnych stanowisk inwentarskich;
- 5) utrzymanie dotychczasowej funkcji obiektów przemysłu rolnego;
- 6) przeznaczenie gruntów rolnych o niskich walorach produkcyjnych do produkcji biomasy roślinnej jako jednej z alternatywnych, odnawialnych źródeł energii;
- 7) poprawę struktury obszarowej gospodarstw w celu zwiększenia efektywności gospodarowania;
- 8) wprowadzenie rolnictwa ekologicznego.

Kierunki rozwoju produkcji na terenach pozostających we władaniu Lasów Państwowych ustalane są przez okresowo sporządzone plany urządzeniowe gospodarstwa leśnego, zarządzanego przez Nadleśnictwo Rybnik. W myśl założeń zmiany studium gospodarka leśna powinna być prowadzona z poszanowaniem wymogów ochrony środowiska przyrodniczego i wartościowych komponentów miejscowego krajobrazu, w szczególności na obszarach objętych przestrzennymi formami ochrony przyrody w granicach gminy.

Należy prowadzić zrównoważoną gospodarkę leśną zabezpieczającą lasy przed nadmierną eksploatacją, powinny być również prowadzone działania chroniące obszary leśne przed negatywnym oddziaływaniem zarówno czynników antropogenicznych, jak i biotycznych.

Ustala się możliwość wprowadzania zalesień na terenach produkcji rolniczej o niższych klasach bonitacyjnych. Wskazane jest, aby tereny do zalesienia nie były zmeliorowane, graniczyły z lasem, nie graniczyły z uprawami sadowniczymi i szklarniowymi, a także posiadały powierzchnię nie mniejszą niż 0,5 ha. Wskazuje się możliwość

zalesienia obszarów w północnej części gminy, tj. w sołectwach Kobyła i Łańce (objętych otuliną PK „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”).

W celu racjonalnego gospodarowania zasobami leśnymi, ustala się:

- 1) zachowanie i ochronę zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych gminy;
- 2) prowadzenie ciągłej kampanii edukacyjno – informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie celów i korzyści z trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
- 3) stały nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych;
- 4) inwentaryzację zasobów leśnych pod kątem ich stanu zdrowotnego;
- 5) stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki, nielegalne wysypiska śmieci);
- 6) realizację Wojewódzkiego Programu Zwiększenia Lesistości gatunkami rodzimymi.

12. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

W obszarze opracowania nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Do obszarów, na których może dochodzić do podniesienia poziomu wód gruntowych i podstoeń należy część terenów w rejonie miejscowości Pogrzebień. Obszar ten jest przeznaczony do wyłączenia z zabudowy dla potrzeb budowy zbiornika retencyjnego Racibórz Dolny.

Planowany zbiornik ma objąć obszar o powierzchni 2626 ha i osiągając pojemność 170 milionów metrów sześciennych w etapie II i 320 milionów metrów sześciennych (w tym 150 mln m³ pojemności użytkowej i 170 mln m³ pojemności powodziowej) w III etapie. Obiekt ten, stanowiący jeden z podstawowych elementów systemu ochrony powodziowej dolny górnej Odry będzie zlokalizowany w województwie śląskim na terenie dwóch powiatów – raciborskiego (gminy Krzyżanowice i Kornowac) i wodzisławskiego (gminy Lubomia i Gorzyce) oraz częściowo na terenie miasta Racibórz gdzie będzie zlokalizowana zapora czołowa i główne budowle hydrotechniczne.

W obszarze gminy wskazuje się łącznie 33 osuwiska o zróżnicowanej powierzchni i budowie geologicznej. Większość z nich budują gliny i piaski, dominują osuwiska nieaktywne lub aktywne okresowo (ryzyko wystąpienia zagrożeń związanych z osuwaniem się mas ziemnych wzrasta tam podczas opadów atmosferycznych). Wymienione osuwiska zostały zinwentaryzowane i skartowane w ramach rejestru osuwisk na obszarze Powiatu Raciborskiego.

Opisywane wyżej obszary są zlokalizowane poza terenami przeznaczonymi w studium pod rozwój zabudowy, co minimalizuje potencjalny wpływ ewentualnych ruchów mas ziemnych na wywoływanie szkód dla ludności i jej mienia.

13. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

W obszarze gminy nie stwierdza się występowania terenów wymagających wyznaczenia w złożu kopaliny filarów ochronnych.

14. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY

W obszarze gminy nie występują obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych, w związku z tym nie przyjmuje się ustaleń dla tego typu obszarów.

15. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

W studium nie wskazuje się obszarów wymagających przekształceń i rehabilitacji.

16. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

W obszarze gminy tereny zamknięte obejmują działkę 113/59 Obręb Pogrzebień, stanowiącą odcinek linii kolejowej relacji Racibórz Markowice- Chałupki. Dla tego terenu nie wyznacza się stref ochronnych.

17. INNE OBSZARY PROBLEMOWE

W zapisach ustawy planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obszarem problemowym jest obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych wskazany w planie zagospodarowania przestrzennego województwa lub określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Nie stwierdza się ich występowania w granicach gminy.

18. SPIS MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH

Przy opracowaniu niniejszego opracowania wykorzystano następujące materiały źródłowe:

- 1) Inwentaryzacja urbanistyczna obszaru opracowania;
- 2) Wnioski do projektu,
- 3) Plan Rozwoju lokalnego Gminy Kornowac;
- 4) Plan zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego;
- 5) Strategia Rozwoju Powiatu Raciborskiego;
- 6) Program Ochrony Środowiska Gminy Kornowac;
- 7) Ochrona dziedzictwa kulturowego województwa śląskiego– raport;
- 8) Plan Odnowy miejscowości Pogrzebień;
- 9) Plan Odnowy miejscowości Kobyla;
- 10) Plan Odnowy miejscowości Rzuchów;
- 11) Plan Odnowy miejscowości Kornowac;
- 12) Plan Odnowy miejscowości Łańce;
- 13) Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miejscowości gminy Kornowac;
- 14) Opracowanie ekofizjograficzne wykonane w toku prac nad bieżącą zmianą studium;
- 15) Informacje publikowane na serwisach internetowych następujących instytucji:
 - a) Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego,
 - b) Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego,
 - c) Powiatu Raciborskiego,
 - d) Gminy Kornowac,
 - e) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska,
 - f) Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska,
 - g) Regionalnej Dyrekcji Gospodarki Wodnej,
 - h) Głównego Urzędu Statystycznego,
 - i) Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych,
 - j) Serwisów ekologicznych ekologia.pl i eko.org.pl,
 - k) Serwisu geoportal.gov.pl,
 - l) Serwisu slaskie.pl.

Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kornowac

Na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 199 z późn. zm.), Rada Gminy Kornowac przyjmuje następujące rozstrzygnięcie w sprawie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kornowac, zgłoszonych do projektu zmiany studium w okresie wyłożenia go do publicznego wglądu w dniach od 5 czerwca 2015r. do 6 lipca 2015r.:

Nie uwzględnia się następujących uwagi z dnia 30 czerwca 2015r. w sprawie zmiany przeznaczenia działki nr 71 Obręb Rzuchów na tereny zabudowy techniczno- produkcyjnej.

**Przewodniczący
Rady Gminy Kornowac**

Uzasadnienie
zawierające objaśnienie przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń
zmiany studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego Gminy Kornowac

Zgodnie z obowiązującym prawem podstawą formułowania lokalnej polityki przestrzennej gminy jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Podstawą prawną do sporządzenia niniejszego studium są:

- 1) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 199 z późn. zm.);
- 2) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004r. Nr 118, poz. 1233).

Zakres przestrzenny obecnej zmiany studium obejmuje cały obszar gminy w jej granicach administracyjnych, podstawą do jej sporządzenia jest uchwała Nr XXVI/204/2013 Rady Gminy Kornowac z dnia 25 marca 2013r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kornowac.

Decyzja o przystąpieniu do opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego została podjęta w związku z potrzebą posiadania przez Gminę Kornowac skutecznego narzędzia służącego kształtowaniu polityki przestrzennej, a w szczególności koordynacji prac nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W toku prowadzonych prac planistycznych nad projektami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych miejscowości obszaru gminy zostały złożone wnioski w sprawie zmian przeznaczenia niektórych terenów. Dla uwzględnienia tych wniosków niezbędne było skorygowanie części ustaleń obowiązującego studium.

Procedurę sporządzania niniejszej zmiany studium przeprowadzono wg przepisów przywoływanej na wstępie ustawy:

- 1) ogłoszono i obwieszczono o podjęciu uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium oraz zawiadomiono organy i instytucje określone ustawą;
- 2) w wyniku tych publikacji i zawiadomień wniesiono wnioski do projektu;
- 3) wskazania zawarte w odpowiedziach na zawiadomienia zostały odpowiednio wykorzystane w opracowywaniu;
- 4) projekt zmiany studium dostosowany do wymagań ustawy, rozporządzeń wykonawczych i do pozostałych przepisów odrębnych, został poddany opiniowaniu i uzgadnianiu;
- 5) wprowadzono odpowiednie zmiany wynikające z opinii i uzgodnień;
- 6) w dniu 26 maja 2015 r. zawiadomiono w lokalnej prasie, stronie internetowej oraz tablicy Urzędu Gminy o wyłożeniu projektu zmiany studium do publicznego wglądu w dniach od 5 czerwca 2015 r. do 6 lipca 2015 r., w ogłoszeniu i obwieszczeniu wskazano dzień 4 sierpnia 2015 r. jako termin na składanie uwag do projektu, w dniu 30 czerwca 2015 r. przeprowadzono publiczną dyskusję nad przyjętymi w nim rozwiązaniami;
- 7) Wójt Gminy Kornowac przyjął rozstrzygnięcie uwagi złożonej w terminie podanym w ogłoszeniu i obwieszczeniu w sprawie wyłożenie projekt do publicznego wglądu;
- 8) przedłożono Radzie Miejskiej projekt zmiany studium, wraz z uchwałą w tej sprawie.

Niniejsza zmiana studium nie stanowi prawa miejscowego, jest jednak aktem kierownictwa wewnętrznego władz samorządowych. Oznacza to, że Rada Gminy uchwalając zmianę studium zobowiązuje Burmistrza do działania w sposób w nim określony - w tym sensie nie stwarza ono bezpośrednich skutków prawnych dla mieszkańców, właścicieli nieruchomości, inwestorów, wywiera jednak istotne skutki w sposób pośredni.

Dokument spełnia warunki merytoryczne i formalne wymagane do przyjęcia go uchwałą Rady Miejskiej.